

**Beaivváš Sámi
Našunálateáhter
(Beaivvas Samisk Nasjonalteater)**

Mulighetsstudie

OSLO, august 2017

Foto: Harry Johansen

Prosjektleder	<i>Sidsel Jerkø, RA</i>
Kostnadsestimat	<i>Unni Pedersen, FØ</i>
Kontrollert av	<i>Line H Dyb, RA</i>
Godkjent av	<i>Brit Sylte</i>

Innholdsfortegnelse

0. Sammendrag	4
1. Innledning.....	6
1.1 Mandat	6
1.2 Prosjektutløsende behov.....	6
1.3 Mål.....	7
2. Bakgrunn for saken.....	8
2.1 Teatrets historikk.....	8
2.2 Lokaler/tidligere prosjekt	9
2.3 Nåsituasjonen	10
3. Behovsavklaring.....	14
3.1 Normative behov.....	14
3.2 Interessegruppers behov.....	16
3.3 Etterspørselsbaserte behov.....	19
4. Dimensjonering	22
4.1 Dimensjonerende behov for Beaivvas.....	22
5. Mulighetsstudie	24
5.1 Innledning.....	24
5.2 Mulige konsepter for Beaivvas	24
5.3 Sammenstilling av hovedalternativer	28
6. Alternativanalyse.....	29
6.1 Null-alternativet: Fortsatt leie i det kommunale kulturhuset	29
6.2 Tilbygg til kulturhuset.....	31
6.3 Eget nybygg med redusert omfang	35
6.4 Nybygg med delvis sambruk med Samisk videregående skole	36
7. Lokalisering.....	48
7.1 «Tomtehistorikk»	48
7.2 Samlet vurdering rundt tomtevalg	50
8. Oppsummering og helhetlig vurdering	51
8.1 Tematiske vurderinger av alternativene	51
8.2 Helhetlige vurderinger.....	56
9. Anbefaling og forutsetning for videreføring	58
9.1 Anbefaling.....	58
9.2 Forutsetning for videreføring	59

Beaivváš Sámi Našunálateáhter (Beaivvas) – Mulighetsstudie

0. Sammendrag

Statsbygg har på oppdrag fra Sametinget gjennomført en mulighetsstudie som vurderer hvordan de funksjonelle behovene for Beaivvas best kan dekkes i fremtiden. Det prosjektutløsende behovet er knyttet til at Beaivvas ikke har tilfredsstillende fasiliteter for å kunne utvikle sine produksjoner med sikte på spill i standard scener for turné-teatre i Norge, og heller ikke for å opprettholde et høyt kunstnerisk nivå og høyt aktivitetsnivå.

De forventninger som er stilt til teatrets leveranser har økt jevnt i de mer enn 30 årene det har fått offentlig finansiering, og teatret har fått økt status og utvidede fagfelt i disse årene. De er nå et samisk nasjonalteater som foruten scenekunst også skal bidra innen film, radio, TV m.m., retolke samiske musikalske uttrykk, bidra til å styrke samiske interesser i Norge og Nordkalotten, i byer og tettsteder, de skal støtte andre urfolksinteresser, m.m.

Beaivvas holder i dag til i det kommunale kulturhuset. Kontrakten ble etablert som midlertidig løsning i 1989. Scenen i kulturhuset har en funksjonell standard langt under Riksteatrets minimumskrav, og derfor gjester Riksteatret ikke lenger Kautokeino. Kulturhuset har heller ikke verkstedlokaler, og bygget er generelt ikke godt egnet for teatrets virksomhet. Det har i tillegg store utfordringer mht. fysisk arbeidsmiljø.

Forventninger til leveranser kan forstås som normative krav som understøtter behov for en ny hovedscene som tilfredsstiller krav til øvrige scener de skal spille på, en øvingsscene, studio/ musikkrom osv., samt produksjonsverksteder, personalarealer og andre birom. Riksteatrets krav til turnescener er også normative krav. Disse er angitt som anbefalte mål innenfor et spenn, og har i tillegg absolutte minimumsmål et stykke under anbefalingene.

I interessentanalysen har vi ikke registrert interessemotsetninger på et overordnet nivå. Men det kan være interessemotsetninger internt innenfor de politiske instansene som må prioritere dette prosjektet, tildels på bekostning av andre gode prosjekter.

De etterspørselsbaserte behovene er fremkommet gjennom tidligere programmeringsprosesser. Beaivvas er et turne-teater, og utvikling av nye produksjoner er viktig. Statsbygg utarbeidet i 2011 et byggeprogram på 3.100 m² BTA for et nybygg for Beaivvas. Dette ble fremmet for KUD i 2014, men det ble vurdert å være for ambisiøst, og er ikke videreført.

Statsbygg har innhentet opplysninger om mulige referanseprosjekter. Kulturdepartementet (KUD) anbefalte at vi så på Nordland Teater i Mo i Rana, og Riksteatret anbefalte at vi så på Teater Ibsen i Skien. Vi har sammenlignet mange faktorer, inkl. arealbehov for enkeltfunksjoner. Studien viser at det ikke er et lineært forhold mellom aktivitetsnivå og arealer. Dersom teatret får tilfredsstillende scenefasiliteter, verksteder og andre funksjonsarealer som nevnt over, vil det innenfor disse arealene være mulig å doble aktiviteten ved kun å øke bruksbelegget (og driftsbudsjettet). Byggeprogrammet fra 2011 var derfor ikke urimelig, men vi har likevel her utfra en samlet vurdering foreslått ny, redusert arealramme på 2.800 m² BTA.

Mulighetsstudien gjennomgår 7 mulige konsepter. Null-alternativet (videreføring av dagens leieforhold), tilbygg til det kommunale kulturhuset, redusert nybygg og et samlokalisering-alternativ med Samisk vgs. er vurdert. Varianter av leieprosjekter og et samlokalisering-alternativ med Diehtosiida er ikke tatt med videre til alternativanalysen.

Null-alternativet vil innebære et høyere husleienivå når kommunen oppjusterer til kostnadsdekkende husleie, og avtalen med private utleiery om verkstedlokaler må reforhandles. Pga. kommunens svake økonomi vil det kunne gå lang tid før kulturhuset er renoveret, men kulturhuset vil uansett ikke kunne gi funksjonelle lokaler med scene som tilfredsstiller Riksteatrets krav.

Tilbygg til det kommunale kulturhuset. Kommunen har foreslått et tilbygg som vil kunne inneholde verksteder og noen andre fasiliteter, men ettersom det kritiske behovet er knyttet til en for liten og uegnet scene, vil et slikt tilbygg ikke løse det prosjektutløsende behovet. Et mer omfattende tilbygg med scene og sal er vurdert, og også en variant der dagens scene rives og erstattes med nybygg. Kostnadsnivået vil da samlet kunne nærme seg nybyggs-kostnader, men det er likevel usikkert om det kan oppnås en funksjonell løsning. Det er uansett knyttet usikkerheter til realisering, fordi dette i så fall vil bli en kommunal byggesak.

Et eget nybygg med redusert omfang. Et nybygg på 2.800 m² BTA vil kunne møte det prosjektutløsende behovet på en god måte. Dette innebærer en arealreduksjon på ca. 300 m² BTA i forhold til prosjektet fra 2011. Dette er kun en mulighetsstudie, og det er fortsatt store usikkerheter i prosjektet. Kalkylene har derfor et stort spenn (P10 – P90), som gir 118 – 191 MNOK for investeringskostnader ekskl. tomt.

Et nybygg med delvis sambruk med Samisk videregående skole er kommet opp som alternativ fordi det nå er to potensielle samtidige statlige byggeprosjekter for samiske miljøer i Kautokeino. Begge har lang forhistorie, der tidligere prosjekter som har blitt stoppet fordi de var for store og for dyre. De to prosjektene er underlagt ulike departementer og beslutnings-strukturer, noe som har bidratt til at prosjektene har vært holdt atskilt. Begge institusjonene har gitt uttrykk for at de ønsker samlokalisering og at dette vil kunne gi betydelige ikke-prissatte synergieffekter. Potensialet for samlet arealreduksjon på ca. 500 m² BTA er primært knyttet til sambruk av verkstedarealene, og av dette vil ca. 200 m² BTA utgjøre arealreduksjon i programmet for Beaivvas. Samlet kostnadsreduksjon (P10 – P90) er estimert til 14 – 23 MNOK, hvorav andelen som vil redusere kostnadene for Beaivvas utgjør 6 – 9 MNOK. Vurdering av skolens samlede arealramme er ikke en del av mandatet til denne mulighetsstudien. Det presiseres derfor at samlokaliseringsalternativet ikke omfatter ny ramme for skolen, kun anslått reduksjonen i areal og kostnader pga. sambruk.

Lokalisering. Tidligere tomtealternativ for Beaivvas var "NRK-tomta" som ble utredet i 2011 og forhandlet om i 2013. Den ble solgt til private våren 2017, og etter dette har kommunen og Sametinget bedt om at nabotomta vurderes.

Tomta er eid av Finnmarkseiendom, og kommunen har forberedt regulering for dette formålet i omtale i samfunnsdelen av nylig vedtatt kommuneplan. Statsbygg har utarbeidet et PMU-notat om tomta, og et mulig kulturminne vurderes nå av Sametinget. Tomta må omreguleres fra grønnstruktur til byggeformål, men regulerings-risikoen vurderes som middels til lav. Tomta ligger godt plassert i fht. overordnet infrastruktur og kollektivtilbudet, men konsekvenser for sentrumsutviklingen bør vurderes/utredes i planbeskrivelsen.

Denne tomta er ønsket lokalisering for både teatret og skolen, og også for Sametinget, kommunen og hotellet. Formaliteter ved kjøp fra Finnmarkseiendom vurderes nå, og forhandlinger må omfatte avgrensninger tilpasset valgt alternativ. Tomta har plass for både teatret og skolen.

1. Innledning

1.1 Mandat

Statsbygg har fått i oppdrag fra Sametinget (22.02.2017) å utføre en mulighetsstudie for nye lokaler for Beavvas Samisk Nasjonalteater, med følgende oppdragsbeskrivelse:

Det samiske nasjonalteatret Beavvas holder i dag til i leide lokaler i Kautokeino Kulturhus, og lokalene benyttes også til kommunens kulturaktiviteter. Lokalene mangler arealer til en rekke funksjoner som er viktige for teatrets virksomhet. Statsbygg utarbeidet (dato) derfor et forprosjekt for et eget bygg for teatret, på oppdrag fra Sametinget. Prosjektet ble imidlertid for kostbart, og prosjektet er stoppet.

Sametinget ønsker nå en mulighetsstudie som kan vurdere hvordan de funksjonelle behovene for Beavvas best kan dekkes, med sikte på videreføring av et prosjekt så raskt som mulig. Oppdraget omfatter å utrede og forankre behov og mål for et mulig prosjekt. Mulig sambruk med andre virksomheter, vurdering av flere tomtealternativer bør være en del av denne studien. I tillegg til nullalternativet skal minst to konseptuelt ulike alternativer vurderes.

Statsbygg legger til grunn at mulighetsstudien bør struktureres iht. Utredningsinstruksen fra Finansdepartementet av mars 2016, så langt dette er hensiktsmessig for små prosjekter (dvs. antatt kostnadsramme under 300 mill. kr.).

1.2 Prosjektutløsende behov

Det prosjektutløsende behovet kan oppsummeres slik:

Beavvas har ikke tilfredsstillende fasiliteter for å kunne utvikle sine produksjoner med sikte på spill i standard scener for turné-teatre i Norge. De funksjonelle manglene ved dagens lokaler er sterkt begrensende både for dagens aktivitet og potensialet for videreutvikling av Beavvas i tråd med politiske målsettinger.

Utdypning:

Teatret leier i dag lokaler av Kautokeino kommune, i det kommunale kulturhuset. Dette bygget tilfredsstiller ikke grunnleggende krav til scene for turnerende teatre i Norge i dag, og de funksjonelle svakhetene innebærer at Riksteatret, Hålogaland teater m.fl. ikke lenger gjester Kautokeino.

Teatrets verksteder er heller ikke tilfredsstillende løst i dag. De er små og uhensiktsmessige, og de er lokalisert i et bygg på den andre siden av fylkesvegen. Verkstedlokaler og lager leies fra private utleiere, og kontrakten utløper 01.05.2019. En nærmere utdyping av de funksjonelle manglene ved dagens situasjon gis i kap. 2.3.

De funksjonelle svakhetene ved de leide lokalene i kulturhuset var, på tidspunktet da oppdragsbeskrivelsen ble skrevet, også forsterket av at etterslepet på vedlikeholdet i kulturbygget medførte at inneklimaet og det fysiske arbeidsmiljøet ikke tilfredsstilte forskriftskrav. Dessuten var det tidvis var brukskollisjoner knyttet til sambruk med kommunale kulturaktiviteter.

De funksjonelle behovene var utgangspunkt for at Statsbygg i 2011 fikk i oppdrag fra Sametinget å utarbeide et forprosjekt for et eget nybygg for Beavvas samisk nasjonalteater. Forprosjektet ble oversendt til Sametinget oktober 2011. Prosjektet ble for kostbart, og det ble stoppet i samråd med Kulturdepartementet i 2014. De funksjonelle svakhetene ved dagens situasjon er ennå ikke løst.

1.3 Mål

Hensikten med denne studien er å kartlegge mulighetene for å dekke teatrets funksjonelle behov på best mulig måte, med en lavere kostnadsramme enn prosjektet fra 2011.

Det er ikke satt nye, spesifikke mål for dette prosjektet nå. Prosjektet handler fortsatt om å finne et konsept som vil gi Beaivvas egnede lokaler for sin virksomhet i dag og i fremtiden, og utgangspunktet er derfor det samme som for det prosjektet som ble fremmet for politisk behandling i oktober 2011. Sametinget satte da følgende mål:

Samfunnsmål (satt av Sametinget for prosjektet i 2011):

- *Et nasjonalt samisk teaterbygg skal gi det samiske samfunn en arena for opplevelse, synliggjøring og formidling av samisk scenekunst og kultur. Et teaterbygg hvor samisk brukes som scenespråk vil heve det samiske språkets status og styrke samisk identitet.*
- *Teatret skal være åpent, utadvendt og i dialog med det omkringliggende samfunn og med de samiske områdene i nabolandene. Teatret vil få betydning internasjonalt i urfolksammenheng.*
- *Teaterbygget skal være et kraftsenter og samlingspunkt for ulike samiske og andre kunstneriske og teaterfaglige faggrupper.*

Effektmål (satt av Sametinget for prosjektet i 2011):

- *Gi publikum funksjonelle og tiltalende publikumsområder inkludert foajé med pauseservering, garderober og toaletter, samt tilskuerplasser med gode siktforhold, god akustikk og komfort for god opplevelse av teatrets forestillinger.*
- *Gi gode rom for kunstnerisk og teknisk teaterproduksjon med funksjonell og fleksibel sceneteknisk tilrettelegging for varierende sceneforhold på turné.*
- *Gi skuespillerne gode og hensiktsmessige rom for forberedelser, rollestudier, venting og hvile.*
- *Gi verkstedansatte og teknisk personell funksjonelle rom for rasjonell produksjon og oppbevaring av kulisser og kostymer, med godt arbeidsmiljø. Det skal være gode inn- og utlastingsforhold i forhold til varelevering og turné-transporter.*
- *Gi administrativt personell gode og hensiktsmessige kontorlokaler som legger til rette for godt arbeidsmiljø.*
- *Gi driftspersonell hensiktsmessige tekniske rom og ryddig, oversiktlig teknisk infrastruktur med godt dimensjonerte og lett tilgjengelige føringsveier for vedlikehold og oppgradering.*
- *I tillegg til å være et nasjonalt samisk teaterbygg vil bygget gi et karakterfullt og positivt tilskudd til Kautokeinos stedsutvikling.*
- *Bidra til økt bruk og synliggjøring av samisk språk.*
- *Gi urfolks scenekunst en arena for synliggjøring i internasjonal sammenheng.*

Prosjektmål (satt av Statsbygg for prosjektet i 2011):

1. *Kostnad. Prosjektet skal realiseres innenfor den fastlagte kostnadsramme som fastsettes etter gjennomført forprosjekt.*
2. *Kvalitet. Bygningen skal utformes slik at funksjonen som samisk nasjonalteater synliggjøres. Det skal legges vekt på arkitektonisk kvalitet, nøkternhet og robuste løsninger. Bygningen skal ha miljømessig framtidsrettede løsninger og ta hensyn til stedets klima.*
3. *Tid. Tidspunkt for ferdigstilling vil bli fastsatt etter at forprosjekt er godkjent og kontrakt med entreprenør er inngått.*

Ved målkonflikt skal det styres etter prioriteringen.

Samfunnsmålene bekreftes i *Sametingsmeldingen om samisk kunst og kultur (2013, sak SP 023/13)* der det overordnede målet for samisk kunst og kultur oppgis til å være:

Et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet som er tilgjengelig for alle.

Der hjemles dette bl.a. i Grunnlovens § 110a der det heter: «*Det påligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og utvikle sit Sprog, sin Kultur og sit Samfundsliv*». Det er også hjemlet i Sameloven (av 1989), og i Kulturlova (av 2007), samt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner.

For å nå samfunnsmålene i Sametingsmeldingen (2013) er det definert 4 innsatsområder:

1. Tydeligere ansvar for samisk kultur
2. Bedre rammevilkår for samiske kunstnere
3. Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur
4. Verdiskaping og vekst i kulturnæringer.

I *Sametingsmeldinga om næringsutvikling (2011)* var et av innsatsområdene kulturnæring, og et sterkt samisk kulturliv er da en helt avgjørende forutsetning.

I begge de nevnte Sametingsmeldingene vil Beaivvas kunne ha en viktig rolle for å nå både de samfunnsmål og de effektmål («innsatsområder») som er satt opp.

2. Bakgrunn for saken

2.1 Teatrets historikk

Opprettelse og utvikling av teatrets aktiviteter

I Sametingssaken om Nytt teaterbygg for Beaivvas i 2014 (sak 014/14), blir teatrets historie oppsummert slik:

Beaivvas ble opprettet av unge idealister i 1980-81 i kjølvannet av Alta-saken. I perioden 1981-87 eksisterte teatret som fri scenisk gruppe finansiert som prosjektteater. I perioden 1987-90 ble teatret finansiert etter regionteaterprinsippet, men med mindre midler enn det minste regionteatret i Norge ellers. Teatret fikk i 1992 ordinær regionteaterstatus. Beaivvas har siden 1993 hatt status som nasjonal scene.

I 2002 ble teatrets finansielle og forvaltningsmessige ansvar overført til Sametinget.

I 2009 ble teatrets navn endret til Beaivváš Sámi Našunálateáhter, Det samiske nasjonalteatret. Iht. *St.meld 32 (2007-08) Bak kulissene* var Beaivvas på den tiden eid av Kautokeino kommune (40%) og Samenes Landsforbund og Norske Samers Riksforbund med 10% hver, mens staten v/ Kultur- og kirkedepartementet da eide 40% av aksjene i teatret. De statlige aksjepostene ble iht. meldinga da overført til Sametinget for å få bedre samsvar med forvaltningsordningen.

Etter at Beaivvas hadde fått status som nasjonal scene, pekte de allerede i 2005 på tre nødvendige tiltak for å styrke teatrets stilling: nytt teaterbygg, rekruttering og utdanning av samisktalende skuespillere, og økte budsjettammer.

Kunstnerisk innhold

Teatret holder en høy kunstnerisk standard, og kan vise til flere utmerkelser for dette: De har både mottatt Hedda-prisen 2000 for beste scenografi og kostymedesign (forestillingen *Vølunds saga*), og vært nominert til Hedda-prisen flere ganger. Teatret er også kjent for sine

friluftoppsetninger i den arktiske vinteren der man visualiserer samisk kultur i autentiske omgivelser.

Teatret holder en høy kunstnerisk standard og med et høyt aktivitetsnivå, på tross av rammebetingelser som gjør dette svært krevende.

Prioriteringer i Sametinget og i Kautokeino kommune

Sametinget: Da teatrets finansielle og forvaltningsmessige ansvar ble overført til Sametinget i 2002, ble det opprettet en ny budsjettpost under Kultur- og kirke departementet (320 Allmenne kultur-formål, post 53 Samiske kulturformål). Driftstilskudd til Beaiivvas skulle dekkes fra denne posten – sammen med flere andre formål – og Sametinget skulle selv fordele midlene.

Sametinget har vist stor vilje til å prioritere Beaiivvas i de årene de har hatt ansvar for dette, og de har forsøkt realisering av bedre lokaler for Beaiivvas på flere måter, men uten å lykkes.

Kautokeino kommune er vertskommune for Beaiivvas, og deres positive holdning til å ha denne vertskapsrollen var svært viktig for at Beaiivvas fikk permanent status – først som regionteater, senere som nasjonal scene og deretter nasjonalteater. Dette står bl.a. omtalt i *NOU 1987:34 Samisk kultur og utdanning*, hvor det står at teatret "naturligvis i første rekke vil være et turnéteater", men at basen skal være i Kautokeino der kommunen allerede hadde påtatt seg rollen som vertskap for teatret.

Kommunen har tatt denne rollen med stort ansvar, og støttet teatret aktivt på flere måter. De har blant annet gitt teatret driftstilskudd til teatret i alle år. I 1989 var dette kr. 400 000,- årlig, i 2005 var det kr. 800 000,-, og har siden ligget på dette nivået.

Beaiivvas leier idag lokaler i det kommunale kulturhuset. Kommunen har imidlertid ikke utført tilstrekkelig verdibevarende vedlikehold på kulturhuset i den perioden Beaiivvas har vært leietaker, slik at bygget nå fremstår med en rekke feil og mangler. Kommunen er imidlertid i ferd med å starte utbedring av dette, jf. kap 2.3.

Kommunen har i anledning byggesaken som ble fremmet i 2014 undertegnet en intensjonsavtale om å fordype og forplikte samarbeidet med Beaiivvas enda sterkere. Kommunen har der bl.a. ønsket at nytt teaterbygg skal sees i sammenheng med deres egen visjon om å realisere «Multikunsthuset Áillohaš».

Kommunen har også i gjeldende kommuneplan, under mål 4.3 uttrykt at kommunen vil arbeide for realisering av et nytt, nasjonalt teaterbygg for Beaiivvas i Kautokeino. Dette innebærer også reguleringsmessig tilrettelegging der staten ønsker det lokalisert.

2.2 Lokaler/tidligere prosjekt

Behovet for eget og permanent teaterbygg ble utredet av teatret i 2005, og ble omtalt i *St.meld. 32 (2007-08) Bak kulissene*, hvor det ble konkludert fra departementets side at dette forutsatte at Sametinget prioriterte planene.

Sametinget har fulgt opp dette, og forsøkt å prioritere arbeidet med å etablere nye og permanente lokaler for teatret i hele denne tiden. De fikk bl.a. utarbeidet rapporten «Nytt teaterhus for Beaiivvas sami teater» av 30. november 2006. Sametinget har imidlertid kun bevilgninger for driftsformål – investeringsmidler må prioriteres via departementene over statsbudsjettet. Sametinget har dermed ikke hatt mulighet for selv å etablere de permanente lokalene.

I 2009 bevilget Sametinget midler til et privat skisseprosjekt, men dette kunne ikke videreføres av formelle årsaker – se kap. 6.

Sametinget benyttet også rapporten fra 2006 som grunnlag for et oppdrag av 03.02.2011 til Statsbygg om å utarbeide et byggeprogram for nybygg til Beaivvas. Senere ble oppdraget presisert til å omfatte et prosjekt med øvre arealramme på 3000 m² brutto, med nøktern standard og med alle funksjoner samlet på samme sted, unntatt kaldlager/ kjølerom. Bygget skulle ha miljømessig fremtidsrettede løsninger. Statsbygg leverte byggeprogram med kostnadsoverslag 25.11.2011. Hensikten med byggeprogrammet var et statlig byggeprosjekt der Statsbygg skulle være byggherre, og der Sametinget etterpå skulle leie arealer for Beaivvas iht. den statlige husleiefinansieringsordningen for nye samiske kulturbygg.

Beaivvas ber i brev av 13.01.2014 til Sametinget og Kulturdepartementet (KUD) om at det fattes vedtak om bevilgning til nybygg for teatret i det symbolsk viktige året 2014. Sametinget behandlet søknaden 06.03.2014 (sak 008/14), og i brev av 07.04.2014 søkte de Kulturdepartementet om videreføring av byggeprogrammet fra 2011 til et forprosjekt. Prosjektet ble imidlertid vurdert som for kostbart, og det ble stoppet.

Statsbygg har nå i brev fra Sametinget av 22.02.2017 fått oppdrag om å utarbeide en mulighetsstudie (denne studien), med sikte på å løse Beaivvas sine behov innenfor en lavere kostnadsramme enn prosjektet fra 2011.

2.3 Nåsituasjonen

Teatrets aktivitet

Teatret har i dag ca. 3 hovedproduksjoner og 3-4 øvrige produksjoner årlig, og de har mottatt flere utmerkelser for høy kvalitet på sine kunstneriske aktiviteter. Men produksjonskapasiteten og mulighetene i dagens lokaler er presset, og aktivitetene gjennomføres i mange tilfelle på tross av de uegnede tekniske fasilitetene. Beaivvas har store utfordringer knyttet til utvikling av produksjoner tilpasset standard scener for turnerende teatre.

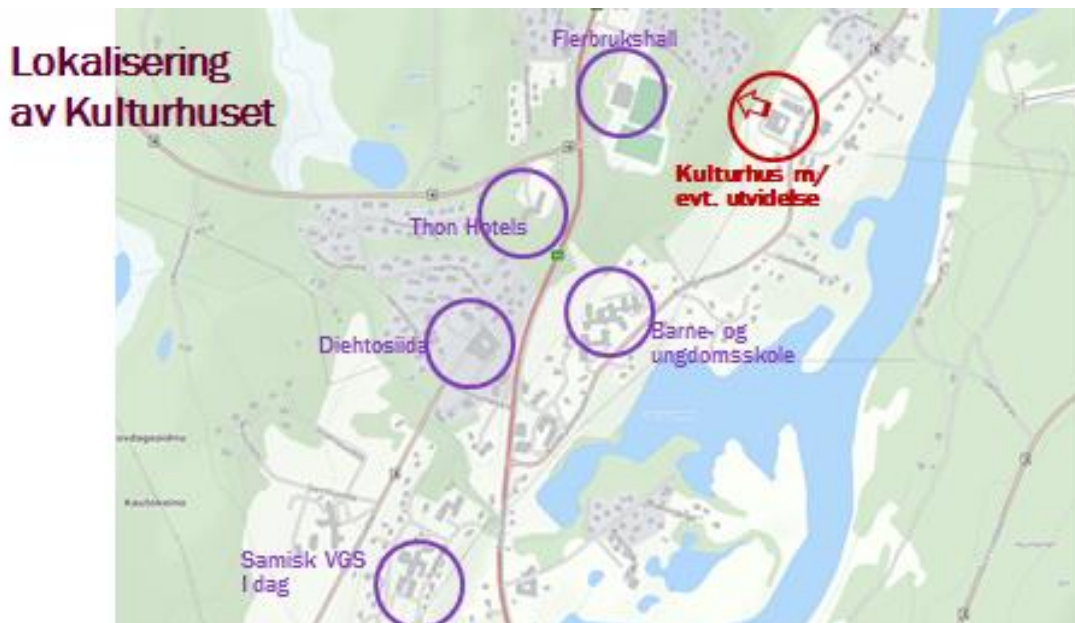
Beaivvas turnerer nå i økende grad også i andre deler av verden, særlig i sammenhenger der det er aktuelt å markere urfolks kultur og rettigheter; ofte deltar de i kulturell utveksling med andre urfolk i et samarbeid med Utenriksdepartementet (UD), og følger UD på reiser.

Teatrets lokaler i dag – lokalisering og formaliteter

Vi beskriver dagens leide lokaler med sikte på å utdype det prosjektutløsende behovet – dvs. identifisere konkret hva som hemmer deres aktivitet allerede i dag, og påvise at et høyt kunstnerisk nivå neppe kan opprettholdes og videreutvikles i dagens lokaler. Lokalene er en sterkt begrensende faktor idag. Lokalene har så store funksjonelle svakheter bl.a. for scene m.m., at Riksteatret og andre turnéteatre ikke lenger kan gjeste Kautokeino.

Lokalisering

Teatret holder til i det kommunale Kulturhuset, som ligger ca. 1 km nordøst for Kautokeino sentrum. Teatrets verksted ligger i nabobygningen Loankodievvá, som er et utleiebygg på motsatt side av fylkesveien i ca. 100 meters avstand. Parkeringsplasser er opparbeidet i tilknytning til Kulturhuset og nabobygget. Det er ellers parkeringsmuligheter på industriområdet på motsatt side av fylkesveien, nær verkstedlokalene. Det er planlagt gang-sykkelvei fra sentrum, men det er usikkert når den blir bygget. Teatret leide også inntil nylig et kaldt lager i Reinslakteriets lokaler, men lagerfunksjonene er nå samlet i verkstedlokalene.

Det kommunale kulturhuset

Teatret leier lokaler i det kommunale kulturhuset på eiendommen «Luondo» (g.nr. 3 / br.nr. 198). Gjeldende leiekontrakt ble inngått i 1989 som en midlertidig avtale som skulle vare i tre år. Etter dette kunne begge parter si opp avtalen med ett års varsel, men om slik oppsigelse ikke finner sted, regnes avtalen som automatisk forlenget med ett år om gangen. Avtalen er inngått med Beaivvass Sami Teahter som leietaker.

Avtalen spesifiserte hvilke lokaler som ble omfattet av avtalen, men for dette forhold er det foretatt justeringer i løpet av de nærmere 30 år som er gått siden avtalen ble inngått, og det foreligger nå bedre spesifikasjoner for dagens situasjon (se lenger ned). Arealene som inngår i avtalen utgjør nå 1 116 m², og omfatter bl.a. foaje, hovedsal og scene. I tillegg kan Beaivvass benytte 150 m² som er arealer med reell sambruk med kommunen. Samlet kan altså Beaivvass benytte 1 266 m² i kulturhuset.

Da avtalen ble inngått i 1989 var husleien fastsatt til kr. 400 000,- pr. år. Husleien ble justert opp til kr. 800 000,- pr. år i 2004. Husleia er justert på nytt pr. januar 2017, iht. SSBs indeks for perioden 2004-2016, og utgjør nå kr. 1 066.722,- pr. år, inkl. andel driftskostnader for kulturhuset. Det er forventet (og oppgitt fra teknisk etat i kommunen, i 2017) at husleia vil kunne øke ytterligere, fordi kommunen er pålagt å ha et kostnadsdekkende husleienivå som vil gjøre det mulig å legge opp til et verdibevarende vedlikehold.

Kautokeino kommune har hatt utilstrekkelig vedlikehold av bygget gjennom en lang årrekke, og bygget har ikke vært i forskriftsmessig stand de siste årene. Beaivvass oppga i søknaden om nybygg fra 2014 at arbeidsmiljøet var svært dårlig, og dette var del av deres begrunnelse for behov for et nybygg. Kommunen har imidlertid nå startet renovering av byggets tekniske tilstand, og har kunnet gjenåpne deler av bygget som har vært midlertidig avstengt. De har kostnadsberegnet nødvendige vedlikeholdstiltak til ca. 13,5 mill. kr., og har investert ca. 3,5 mill. kr. i akutte tiltak nå i 2017 – et betydelig beløp innenfor en svært trang kommune-økonomi (kommunens økonomi er ikke i balanse). Utbedringa viser at kommunen har vilje til å prioritere teatret og å ivareta sine forpliktelser som vertskommune.

Argumentasjonen knyttet til behov for nybygg pga. dårlig og helseskadelig arbeidsmiljø vil falle bort dersom kulturhuset blir renoveret til forskriftsmessig stand.

I tidligere dokumenter var det anført at det kunne være noen sambrukskonflikter med kommunen. Dette er nå midlertidig løst ved at kommunen har funnet løsninger for de fleste av sine behov ved å flytte enkeltfunksjoner til andre steder, men spredt i bygda. Kommunen har imidlertid i samfunnsdelen av kommuneplanen (2017) lagt til grunn at de har behov for bedre permanent ordning for egne kulturaktiviteter.

Verkstedbygget

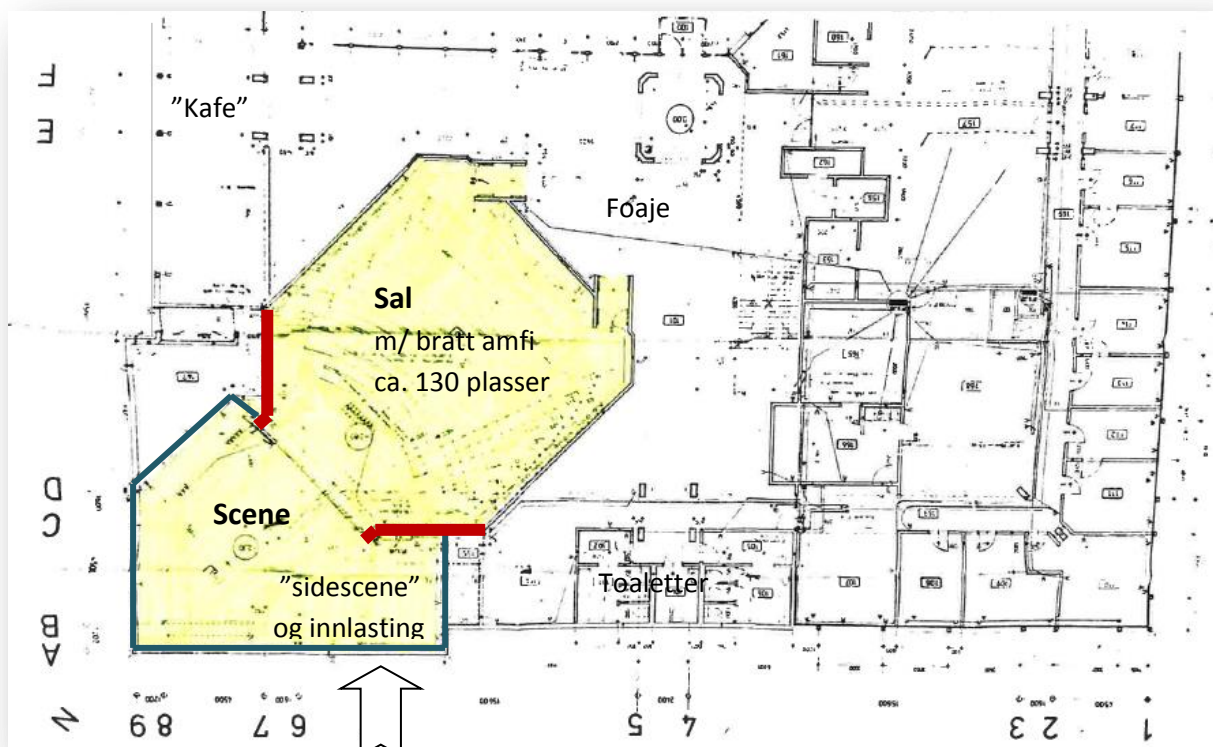
Verksted- og lagerbygget med adresse Loankosatto 1 (g.nr. 3 / br.nr.245), ligger på den andre siden av fylkesvegen. Utleier er eiendomsselskapet IVNNIT (org. nr. 985 591 016) v/ Ravdna Sara Hætta, 9336 Rundhaug. Gjeldende leieavtale er inngått nylig, med en leieperiode på 3 år, fra 01.05.2016 – 01.05.2019. Dersom avtalen ønskes forlenget, må dette varsles 12 mnd. før avtalens utløp. Avtalen omfatter 410 m2 produksjonslokaler og lager. Husleien utgjør kr. 384 000,- pr. år i disse 3 årene.

Teatrets lokaler i dag - funksjonalitet

Samlet disponerer Beivvas 1 676 m2 BTA, men disse lokalene er lite rasjonelle, og ikke funksjonelle arealer for teatrets kjernevirksomhet. Vi må derfor se på hver enkelt funksjon:

Sal og scene

Hovedsal og scene er tilsammen på 290 m2, og Riksteatrets krav indikerer at dette arealet burde være ca. 400 m2 for at deres krav tilfredsstilles. Det er ikke primært arealbegrensningen, men utforminga av arealene som er kritisk for funksjonaliteten: Scenen har en uhensiktsmessig form, og den tilfredsstiller ikke Riksteatrets krav mht. bredde, dybde, krav til side-areal ved scene, og takhøyde. Scenografiske elementer (både for Beivvas og for gjestende grupper) må lastes inn direkte utenfra, og disse vil da beslaglegge det som er av sidescene. Det er også en stor utfordring at sceneåpningen mellom sal og scene ikke har en akseptabel størrelse/utforming.

Plantegninga av sal og scene i fuguren over skisserer salen med et bratt amfi med plass for ca. 130 publikumsplasser, og scenearealene avmerket med blått. Pilen markerer atkomstporten direkte utenfra. De to røde strekene markerer to svært kraftige betongskiver som er del av byggets bærekonstruksjoner. Sceneåpningen er ca. 7 m bred med høyde ca. 3,5-4 m, og den er utformet slik at talelyd fra bakre del av scenen ikke kommer godt ut til publikum øverst i amfiet. Det er i praksis ingen sidescener.

Riksteatrets "krav"/anbefalinger til scenen er en bredde på åpningen på 10-12 m (minimum 9 m), og med sidescener på over 4 m på hver side (minimum 3 m på hver side) – samlet bredde på scenen over 18 m. Høyden på sceneåpningen bør være 5-6 m, og minimumsmål er 4,5 m. I den funksjonelle beskrivelsen er det angitt at sidescenene må ha plass til kostymeskift, dekorasjonselementer, rekvisitter, annen teknikk og rømningsveger.

Bortsett fra krav om rømningsvei, vil det ikke kunne være mulig å tilfredsstille Riksteatrets krav til scene innenfor rammen av dagens kulturhus.

Hovedsalen har 130 plasser, mens Riksteatrets anbefaling for Kautokeino er ca. 150-200 plasser. Dette er imidlertid ikke en kritisk mangel.

Det er også en rekke øvrige scenearealer / utøver-arealer som mangler i kulturhuset:

- *Prøvesal mangler.* Denne er nødvendig for å kunne utarbeide en produksjon (stor eller liten) uten å måtte rigge opp og ned hele scenografien for en pågående oppsetning hver dag. Turnéaktiviteten innebærer at det bør jobbes med nye produksjoner, selv om det er en oppsetning i hovedsalen. Prøvesalen bør ha normal størrelse på selve scene-golv, men den må ikke nødvendigvis ha publikumsplasser (evt. kun svært få), sidescener osv.
- *Musikk-øvingsrom, studio og redigeringsrom o.l. mangler.* Dette er nødvendig for å kunne jobbe med musikk/Joik, og også andre media enn scenen. Beaivvas har imidlertid nå tilgang til ungdomsklubbens diskotek i sambruk med kommunale aktiviteter, så i dag ser ikke dette ut til å være like kritisk som mangel på prøvesal.

Andre funksjoner

- *Publikumsfoajeen* er på 367 m², og med øvrige publikumsfunksjoner (garderober, toaletter m.m.) er publikumsarealet 406 m², dvs. nesten 1/3 av de disponible arealene i kulturhuset. Dette er romslig. Til sammenligning er de samlede publikumsfunksjonene stipulert til 272 m² i byggeprogrammet fra 2011, og Nordland Teater har 376 m². Skisseprosjektet fra 2009 hadde ca. 500 m² og argumenterte for dette med at det også skulle være et galleri til ære for kunstneren Aillohas. I forhold til totalramma for Beaivvas sine arealer i dag, tar foajeen relativt sett en for stor andel – når viktige funksjoner mangler.
- *Skuespillergarderober* og andre fasiliteter for de kunstnerisk ansatte er i kjeller uten dagslys. Dette er ikke direkte ulovlig iht. arbeidsmiljøloven, men det bidrar ikke til trivsel på arbeidsplassen. Det samlede arealet til back-stage-funksjonene er i dag 84 m², mens byggeprogrammet (2011) hadde 205 m², skisseprosjektet (2009) hadde 400 m², og Nordland Teater har nærmere 500 m² for tilsvarende funksjoner. Det er behov for økt areal til disse funksjonene.
- *Verkstedlokalene* er plassert i en annen bygning, ca. 100 m unna kulturhuset, og med vanskelige transportveger for scenografiske elementer. Dette er uhensiktsmessig. Verkstedlokalene er på 410 m² BTA, og dette er omtrent halvparten av størrelsen til referanseteatrene. Lokalene er dessuten upraktiske. Avstanden til scenen og størrelsen utgjør vesentlige mangler.
- *Kontorlokalene* har ikke en optimal plassering og utforming, men dette er ikke kritisk.

Kommunens kulturhus, tegnet av Boarch arkitekter, var flott og tidstypisk da det ble bygget, og fikk Nord-norsk Arkitekturpris i 1987. Materialbruken er mye tegl og betong, og særlig foajeen (men også salen) har et særpreget arkitektonisk uttrykk med tunge materialer og synlige bærekonstruksjoner som del av uttrykket. Det er en sluttet pyramideform på bygget.

3. Behovsavklaring

3.1 Normative behov

Politiske føringer

Det har vært gitt høye og stadig økende politiske ambisjoner til hva Beaivvas skal "levere" gjennom de over 30 årene de har mottatt statlig støtte og etterhvert blitt til et nasjonalteater.

- I 1981 – fra Prøveperioden med statlig tilskudd, etter oppstart som fri gruppe i 1980.

I *St.meld. 23 (1981-82) Kulturpolitikk for 1980-åra* sies det at intensjonen var å etablere et fast, profesjonelt, samiskspråklig turnétater (forutsatt at Kautokeino påtok seg forpliktelser som vertskommune). Intensjonen var også å inngå samarbeidsavtaler med Sverige og Finland om satsing på samisk kultur: "I den nordiske samekulturutgreiinga er det foreslått at Noreg skal dekkje dei faste utgiftene til eit samisk teater, og at dei andre landa skal gi tilskott til kjøp av turnéar". Det var altså politiske forventninger om å utvikle egne samiskspråklige turné-produksjoner av så høy kvalitet at det også ville styrke samisk kultur i våre naboland.

- I ca. 1987 – da teatret fikk finansiering etter regionteater-prinsippet.

I *NOU 1987:34 Samisk kultur og utdanning* står det bl.a. at teatret "naturligvis i første rekke vil være et turnéteater", men det sies videre at teatret også bør utvide sin virksomhet til også å omfatte radioteater, TV-teater og film. Det var dermed nå et ønske fra sentrale myndigheter at teatret skulle øke sine aktiviteter og videreutvikle dem på flere nye kulturområder/medier.

- I 1992 – Beaivvas fikk status som ordinært regionteater (statlig finansiering).
- I 1993 – Beaivvas fikk status som nasjonal scene (økt nasjonal status).

Disse to tiltakene viste at det var vilje fra sentrale myndigheter til å satse på Beaivvas som et permanent teater med en tydelig, nasjonal rolle med ansvar for å bevare og videreutvikle samisk kultur i hele landet.

- I 2002 – Sametinget fikk det finansielle og forvaltningsmessige ansvaret for Beaivvas.

Hensikten med denne endringen skulle være bedre samordning mellom samiske kulturtiltak som Sametinget hadde ansvar for, og som de måtte prioritere mellom. Dette kunne bidra til å styrke teatrets rolle ytterligere, som en kraft innen hele det samiske kulturområdet.

- I 2009 – endret navn til Beaivváš Sámi Našunálateáhter, Det samiske nasjonalteatret

St.meld 32 (2007-2008) Bak kulissene var grunnlaget for den forsterkede nasjonale statusen. Her blir det sagt at Beaivvas skal "fremme teatervirksomhet på samisk språk og på den måten formidle samisk kultur. Ettersom det ikke er noen sterk teatertradisjon innen den samiske kulturen på disse områdene, skal teatret særlig bygge videre på samisk språk, samisk fortelletradisjon og joikens ulike former. Samisk kunst, kultur og identitet skal styrkes både i det visuelle og i det musikalske uttrykket". Dette innebærer at Beaivvas fikk et nasjonalt ansvar for å retolke de tradisjonelle samiske kulturelle uttrykksformene, over til moderne uttrykksformer og nye arenaer.

I tillegg ble det geografisk nedslagsfeltet utvidet til hele Nordkalotten, ved at teatret utover å dekke de samiske områdene i Norge og delvis de samiske områdene i Sverige og Finland, også i noen grad skal dekke samiske områder i Russland.

- I 2017 – Nå: større vekt også på næringspolitikk, urfolk, og internasjonale relasjoner.

Forventningene øker både mht. kulturelt innhold, samarbeidsrealsjoner og nedslagsfelt. *Sametingsmeldinga om kunst og kultur (2013)* peker på at det nasjonale ansvaret nå også må innebære tydeligere tilstedeværelse og større mulighet for opplevelse av samisk kultur i sentrale områder; det bor nå stadig flere samer i byer og tettsteder – i hele landet.

Både den nevnte *Sametingsmeldinga* og *Sametingsmeldinga om næringsutvikling (2011)* påpeker at kulturnæring og et sterkt samisk kulturliv er helt avgjørende forutsetninger for økt verdiskaping og næringsutvikling i samiske områder. Det vises da særlig til turistnæringa. Beaivvas vil kunne ha en sentral rolle for å nå samfunnsmålene iht. begge disse meldingene.

Beaivvas har også etterhvert fått en utvidet rolle i fht. urfolk i bredere forstand. De turnerer nå i økende grad også i andre deler av verden, særlig i sammenhenger der det er aktuelt å markere urfolks kultur og rettigheter; og ofte deltar de i kulturell utveksling med andre urfolk i et samarbeid med Utenriksdepartementet (UD), og har fulgt UD på reiser.

De politiske føringer innebærer dermed en forventning om vekst og utvikling av Beaivvas, både mht. produksjonsaktivitet for nytt materiale som retolker samisk kultur i et mer moderne uttrykk og nye media, for økt turnéaktivitet både i Norge, Nordkalotten og øvrige deler av verden i forbindelse med urfolksinteresser, og for økt aktivitet knyttet til turistnæring og annen næring.

Oppsummering – politiske føringer:

Et *nasjonalteater* skal ivareta interesser på et nasjonalt nivå. Når det også er et *samisk* nasjonalteater, er det etterhvert utviklet politiske forventninger om at teatret i tillegg til å ivareta norske samiske interesser også skal ivareta hensyn som på flere måter går utover de nasjonale grensene – både for del av samiske interesser i våre naboland, og for urfolk fra hele verden.

Aktiviteter initiert av politiske forventninger innebærer behov for areal til følgende funksjoner:

- Hovedscene som tilfredsstiller Riksteatrets krav, med plass for publikum
- Øvingsscene der utvikling av nye produksjoner kan foregå parallelt med bruk av hovedscenen til andre formål
- Studio og/eller arealer der det kan jobbes med andre medier (film, radio, TV o.l.)
- Lydisolert musikkrom som har plass for at musikkgrupper m.m. kan øve
- Verksteder, personalarealer, støttefunksjoner og lagre knyttet til disse funksjonene

Eventuelle sambruksmuligheter mellom øvingsscene, studio og musikkrom bør vurderes.

Riksteatrets krav

Riksteatrets krav til scener de skal kunne besøke på sine turnéer er ikke helt absolutte. Riksteatret reiser over hele landet og besøker mange relativt små steder. De er opptatt av at deres krav skal være så fleksible som mulig, og de tillater stor grad av skjønn for å kunne inkludere så mange steder som mulig i sine turnéplaner.

Riksteatrets krav til scener m.m. er derfor ikke nedfelt i en klar veileder eller instruksjon, men deres tekniske anbefalinger er nedfelt i en matrise der de ulike funksjonene er beskrevet. Mål og tekniske beskrivelser er angitt som anbefalte størrelser innenfor et spenn, og i tillegg er det angitt et minimumsmål som for de fleste parametre ligger under laveste verdi i anbefalt spenn. Matrisen angir også øvrige funksjonelle krav som må settes til scene og sal m.m. De konkrete mål og krav vil bli redegjort for i kap. 6: Dimensjonering.

Riksteatret har bare krav/anbefalinger til de arealene som benyttes til turnerende forestillinger. For produksjonsarealer vil det kreves en rekke flere funksjoner som ikke Riksteatret kan sette krav til. De vil likevel kunne bistå med veiledning og anbefalinger.

Statsbygg har på anbefaling fra Kulturdepartementet og Riksteatret også innhentet opplysninger fra to andre teatre om de behov og arealkrav som bør kunne stilles til produserende turnéteatre som kan sammenlignes med Beaivvas mht. størrelse og aktivitetsnivå. Disse to teatrene er Ibsen Teater i Skien, og Nordland Teater i Mo i Rana. Også disse størrelsene redegjøres for i kap. 6: Dimensjonering.

Oppsummering: Riksteatrets «krav» relatert til dagens lokaler for Beaivvas

Det er primært **scenen** som er kritisk for Riksteatret, og hvor de har både et spenn for anbefalte mål og funksjonelle anvisninger, og minimumsmål/krav som ligger et godt stykke under anbefalingene. Dagens lokaler for Beaivvas, i det kommunale kulturhuset, ligger svært langt under Riksteatrets minimum, både for krav til mål/størrelse for scene og sceneåpning, og for funksjonelle krav. Dette er også den mest kritiske delen av det prosjekt-utløsende behovet.

3.2 Interessegruppers behov

Matrise

Vi viser først en matrise over interessentene, deres formelle rolle relatert til prosjektet «permanente lokaler for Beaivvas (BSNT/B)», samt deres betydning for og primære interesse i prosjektet.

<i>Aktør, interessegruppe</i>	<i>Rolle i fht. prosjektet</i>	<i>Påvirkning</i>	<i>Behov, interesser</i>
Formelle/politiske:			
Sametinget	Forvaltningsansvar for BSNT, og må prioritere prosjekter overfor KUD. Også samisk kulturminnemyndighet.	Stor	Ansvarlig for prioritering innenfor drift til samiske kulturformål, og dermed for at BSNT får gode vilkår. Sikre samiske kulturminner.
Kulturdepartementet KUD	Ansvarlig for og bevilger til kulturformål	Stor	Fremmer byggesak for regjering / godkjenning, og avveier mot annen kultur
Kommunal- og moder-niseringsdep., KMD	Ansvarlig for og bevilger til Sametinget	Middels	Tilrettelegge for samiske interesser. Driftsbudsjett.
Kunnskapsdepartementet KD	Ansv. for og bevilger til skoler (samisk vgs.)	Liten, eller evt. stor	Ved evt samlokalisering m samisk vgs.
Finnmark fylkeskommune	Kulturminnemyndighet	Liten	Sikre evt. kulturminner
Kautokeino kommune			
Ordfører / Rådmann	Vertskommune	Stor	Teatret utgjør arb.plasser, attraksjon for turister, kultur-tilbud, skatteinntekter m.m.
Tekn. enhet: eier-rolle	Eier kulturhuset	Stor	Må sikre kom. økonomiske interesser: leie, kjøp/salg
Tekn. enhet - Reguleringsmyndighet	Reguleringsplan, tomtesituasjon	Stor	Helhetlig fysisk struktur, sentrumsutvikling m.m.
Kultur-enhet	Evt. sambruk/samarb.	Middels	Sikre langsiktige rammer for kom. kulturaktiviteter
Teatret m ansatte			
Faste ansatte	Fremmer behov mht. arb.miljø og aktiviteter	Stor / Middels	Behov må prioriteres av dem, men besluttes av andre
Gjeste-ansatte, prosjekt	Har behov, må ivaretas	Liten	Ivaretas av fast ansatte
Styret for BSNT	Ansvar for aktivitet i B.	Stor	Verifisere behov

Lokale, offentlige			
Samisk høgskole	Vert for noen kom. kulturakt. idag	Liten	Mulig samarb.part for aktivitet
Samisk vgs	Samarbeidsavtale m B. Mulig samlokalisering?	Liten eller stor	Mulig tett samarb. for både aktivitet, praktisk, praksispl.
Alta vgs.	Samarbeidsavtale m B	Liten / middels	Partnerskapsavtale (2010) B. skal bistå skolen, og elever skal ha praksis
Kommunal kulturskole	Etablert samarbeid	Liten	Del av turnéaktivitet
NRK Sameradioen	Mulig samarbeidspart	Liten	Felles produksjoner? Bruk av hverandres utstyr?
Lokalt næringsliv og samiske interesser			
Thon hotell	Mulig samarbeidspart	Middels	Ønsker økt aktivitet og flere attraksjoner i Kautokeino
Lokalt næringsliv (smykkedesign, turistnæring, annet)	«Støttespiller»	Liten	
Utleier av verkstedbygg IVNNIT v R. S. Hætta	Utleier av dagens verksteder / areal	Liten	Vil potensielt kunne miste en kontrakt
Samisk reiselivsnettverk	Uttalelse	Liten	Fremhever behovet for symbolbygg for å skape attraksjon og styrke identitet
Samiske organisasjoner	«Støttespiller»	Liten	Styrke samisk identitet og kultur, vise mangfoldet. Behov: aktør v markeringer
Høgskolen i Nord-Trøndelag	Samarbeidsavtale m B	Middels / Liten	Intensjonsavtale (2014) om samisk kunsthøgskoleutdanning, med praksisplass for 4 studenter
Aarjelhsaemien Teatere Sørsamisk teaternetverk	Samarbeidsavtale m B	Liten	Intensjonsavtale (2013) om gjensidig bruk av ressurser, kompetanse og utstyr m.m.
Samiske grupper andre steder – Norge, utland	Fokus på turnéer, der det er samiske folk	Liten	Styrke samisk identitet – især der de er minoriteter
Ikke-samiske interesser			
«Det norske samfunn»	Fokus på turnéer, særlig i byer/tettsteder	Middels	Behov: se samisk kultur som naturlig del av norsk kultur
Riksteatret og andre turnerende teatre	Krav til scene / bygg	Stor / Middels	Bidra til større kunstnerisk bredde for alle parter. Mulige arenaer for kultur-samarbeid er viktig
Riksteatret	Uttalelse - samarbeid	Liten	Uttalelse som understreker at scenekrav m.m. er viktig for å kunne ha gjestespill
Nationaltheatret	Samarbeidsavtale m B	Liten	Samarb.avtale (2014) om samarb. mellom norsk og samisk kunst/kultur, og utveksle gjestespill
Hålogaland teater (HT)	Samarbeidsavtale m B	Liten	Avtale (2013) om gjensidig info og gjesteprogram
Samovarteatret i Finnmark	Samarbeidsavtale m B	Liten	Intensjonsavtale (2013) om samarb. mellom samisk og norsk scenekunst i F. fylke
Stellaris danseater	Samarbeidsavtale m B	Liten	Intensjonsavtale (2013) om samarb. mellom samisk teater og norsk dansekunst i F. fylke
NOSO – Nordnorsk opera- og symfoniorkester	Samarbeidsavtale m B	Liten	Samarb.avtale (2014) om konsertmulighet i Finnmark og prosjekter/festivaler

Tromsø Internasjonale filmfestival (TIFF)	Samarbeidsavtale m B	Liten	Samarb.avtale (2013) om samarb. på prosjektnivå
Urfolksinteresser	Fokus på deltakelse i internasjonale festivaler, markeringer o.l.	Liten	Behov for et livskraftig samisk teater. Ønske om drahjelp til fokus på andre urfolks-kulturer

I interessentanalysen er det de ulike aktørenes rolle, betydning og primærinteresser som utdypes, med sikte på å avdekke viktige behov og eventuelle interessekonflikter. Både Sametinget som må prioritere teatret både i politisk støtte og via driftsbudsjetter, KMD som fremmer bevilgninger til Sametinget overfor regjeringen, og Kulturdepartementet som fremmer investeringsmidler til et nytt bygg overfor regjeringen, har sammenfallende interesser. Kunnskapsdepartementet (KD) er en viktig aktør for vurderinger knyttet til et mulig alternativ med samlokalisering mellom samisk vgs og Beaivvas.

Kautokeino kommune er den største og viktigste interessenten utover de statlige/politiske instansene. Kommunen har flere roller, slik det er vist over. Det er viktig å merke seg at kommunen gjennom hele teatrets historie har signalisert sterk vilje til å ta sitt ansvar som vertskommune på alvor. Kommunen har signalisert at teatret betyr svært mye både mht. identitet/kultur, og for meraktivitet, ringvirkninger og vekst knyttet til turistnæringa, og dermed for økonomiske aspekter som skatteinnngang. Kautokeino kommune er grunnleggende positiv til at det etableres nye lokaler for teatret. Kommunens hovedsyn er at det viktigste er å sikre at teatret får gode og permanente lokaler i kommunen, så de forblir der. Dernest ser de det som viktig at den permanente løsninga bidrar aktivt til økte synergier mellom flere interesser i kommunen, og styrker «sentrumsdannelsen».

Også Thon hotell har, på vegne av turistinteressene og muligheter for å få til arrangementer nær hotellet, ønsket at teatret får en lokalisering som styrker «sentrumsdannelsen».

Samisk videregående skole har selv behov for nye lokaler, og et mulig alternativ er at skolen og teatret etablerer sambruk av verkstedlokaler. Ved en eventuell samlokalisering vil skolen være den enkeltinteressen med størst innvirkning på teaterplanene, i det motsatte tilfellet: liten innvirkning.

Utover disse interessene, har teatret en rekke samarbeidsavtaler, intensjonsavtaler og partnerskapsavtale med institusjoner/organisasjoner innenfor norsk og samisk kulturliv, og hver for seg har disse liten påvirkning på et nybyggprosjekt. Samlet understreker de imidlertid hvor viktig det er med god tilrettelegging og gode fasiliteter for gjestende aktører av alle slag, samt betydningen av tilrettelegging for ny Beaivvas' ny-produksjon og turnéaktivitet.

Behovskonflikter

Det er få interessekonflikter på et overordnet nivå. Alle interessenter har et aktivt og positivt syn på at teatret må få egnede, permanente lokaler så raskt som mulig – både for ansatte, produksjon, forestillinger og turnéaktivitet, og at det må tilrettelegges for vekst og utvikling av Beaivvas.

Det kan imidlertid være interessekonflikter innenfor hver av de politiske instansene som må prioritere dette prosjektet, tildels på bekostning av andre gode prosjekter.

Dersom samlokalisering med Samisk vgs. er aktuelt, og dette skulle innebære forsinkelse av et evt. nybygg for skolen, vil dette potensielt kunne innebære en interessekonflikt.

Gjennomgang av interessene fra andre offentlige instanser i Kautokeino, lokalt næringsliv, samiske interesser og ikke-samiske interesser viser også samme grunnleggende enighet om at det viktigste vil være å sikre teatret gode og permanente lokaler raskt.

Det kan også være interesseløstninger mellom lokale interessenter mht. tomtevalg. Flere lokale parter ser ut til å foretrekke at permanente lokalene for teatret skal bidra til å styrke sentrumsutviklingen. Lokalisering og tomtevalg vil bli utdypet i kap. 7 Lokalisering – etter gjennomgang av alternativer i kap. 5 Mulighetsstudie og kap. 6. Alternativanalyse.

Oppsummering – normative krav og interessegruppers behov:

Beaivvas er gitt status som et *nasjonalteater*, og skal ivareta interesser på et nasjonalt nivå. Når det også er et *samisk* nasjonalteater, er det etterhvert politisk utviklet forventninger om at teatret i tillegg til å ivareta norske samiske interesser også skal ivareta hensyn som på flere måter går utover de nasjonale grensene – både for del av samiske interesser i våre naboland, og for urfolk fra hele verden.

Aktiviteter initiert av politiske forventninger innebærer behov for areal til følgende funksjoner:

- Hovedscene som tilfredsstiller Riksteatrets krav, med plass for publikum
 - Øvingsscene der utvikling av nye produksjoner kan foregå selv om hovedscenen er i bruk
 - Studio og/eller arealer der det kan jobbes med andre medier (film, radio, TV o.l.)
 - Lydisolert musikkrom som har plass for at musikkgrupper m.m. kan øve.
 - Verksteder, personalarealer, støttefunksjoner og lagre knyttet til disse funksjonene
- Eventuelle sambruksmuligheter mellom øvingsscene, studio og musikkrom bør vurderes.

Det er primært **scenen** som er kritisk for Riksteatret, og hvor de har både et spenn for anbefalte mål og funksjonelle anvisninger – og noen minimumsmål/krav som ligger et godt stykke under anbefalingene. Permanente lokaler må tilfredsstille disse kravene – helst innenfor spennet av de anbefalte løsningene.

Interessegruppene har primært behov for at Beaivvas får gode og hensiktsmessige lokaler i Kautokeino – det er ikke registrert andre og/eller spesielle behov. Det er ikke registrert grunnleggende behovskonflikter lokalt.

3.3 Etterspørselsbaserte behov

Introduksjon

De etterspørselsbaserte behovene er de behovene som har ligget til grunn for alle tidligere prosjekter som har vært fremmet om lokaler for Beaivvas. Både det private utbyggerinitiativet (ca. 2009) og Statsbyggs byggeprogram (2011) hadde stor grad av brukermedvirkning der teatrets ansatte satte ned sine konkrete behov knyttet til et nybygg. Men de tidligere prosjektene har ikke ført frem til byggebevilgninger fra sentrale myndigheter.

Denne mulighetsstudien har ikke lagt opp til en ny runde med brukermedvirkning, men basert seg på analyser av det som allerede foreligger i form av byggeprogram og/eller prosjekt.

Under «etterspørselsbaserte behov» vil vi bare oppsummere grunnlaget for dimensjonering: dvs. aktivitet/produksjoner, ansatte, publikum osv. I kap. 4: *Dimensjonering* vil etterspørselsbaserte behov sammenholdes med andre, sammenlignbare prosjekter.

Aktivitetsnivå, ansatte – og ambisjonsnivå

Søknaden om nytt teaterbygg av 13.01.2014 fra Beaivvas til Sametinget og Kulturdepartementet oppsummerer både aktivitetsnivået fra 2013/2014 og ambisjonsnivået som ligger til grunn for dimensjonering av det tidligere byggeprogrammet. Dette var på

forhånd godkjent av styret for Beaivvas. Denne redegjørelsen er fortsatt gjeldende for teatrets aktivitetsnivå og ambisjoner, så vi tar med hovedpoengene derfra.

Beaivvas og Sametinget har her lagt til grunn at aktiviteten skal dobles, og dette gjelder både produksjoner/forestillinger, antall ansatte, og turnéaktivitet. Det er dermed denne fordoblede aktiviteten som danner grunnlaget for de tidligere arealbehovene, og det var forutsatt at veksten skulle skje i perioden 2014-2020. Matrisen under er et **utdrag** som viser dagens aktivitet og ambisjonene fremover:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktivitet							
Hovedproduksjoner	2						4
Lavbudsjett-prod.	2						4
Turneer, annet	Rutene opprettholdes pluss nye spillesteder, mer for barn/unge + mer utland. Fast deltakelse på Helleristningsspill, flere festivaler, kulturell skolesekk m.m.						
Sum ansatte	21,4						38,9
Kunstnerisk team	10,9	14,5	17,6	17,6	17,6	17,6	20,9
Tekn. produksjon	4,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	10,0
Administrasjon	6,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0
Studenter	0	0	0	2	2	4	4
Litt økonomi							
Driftstilskudd	19 128	25 420	28 144	29 458	30 342	31 252	39 517
Billettinntekter	1 000	1 500	1 800	1 854	1 910	1 967	4 000
Sum produksjoner, faste utg. & prosjekt	20 128	26 920	29 944	31 312	42 251	43 219	53 517
Husleie nybygg					+10 000	+10 000	+10 000

Mye av den planlagte økningen i produksjonsaktiviteten vil være avhengig av bedre lokaler for dette – men ikke alt. Som opptrappingsplanen viser, var det påtenkt noe økt aktivitet også uten å bygge ut; det var i planen tenkt at nybygget skulle stå ferdig i 2018, mens økningen skulle trappes opp gradvis i hele perioden frem til ferdig bygg.

I søknaden av 13.01.2014 fra Beaivvas til Sametinget og KUD pekte Beaivvas selv på at noen av tiltakene kunne startes opp raskt:

- Etableringen av Lille Beaivvas
- Etableringen av samisk kunstfaglig skuespillerutdanning
- Helleristningsspillet i Alta
- Produksjonen av filmen "8 årstider"
- Etableringen av turstien Balggis

Vi er nå i 2017, og aktiviteten har økt i tråd med opptrappingsplanen, på tross av at det av ulike årsaker ikke har vært mulig å starte opp akkurat disse tiltakene. I 2016 hadde teatret tre nye produksjoner mot to i 2014, og publikumstallene er økt fra 8 600 i 2014 til 10 600 i 2016. Iht. SceneStatistikk.no er kun ca. 20% (nesten 2 000) av disse publikum på hjemmescenen i Kautokeino, mens hovedtyngden er publikum er på turneforestillinger, samt noen i utlandet.

Turnéaktiviteten kunne kanskje vært økt uten bedre produksjonslokaler, ved å ta med flere spillesteder for de produksjonene teatret allerede setter opp for turné. Dette ville antageligvis krevd økt driftstilskudd. Det å utvikle flere produksjoner vil imidlertid by på større utfordringer

innenfor dagens øvings- og verkstedlokaler. Det forhold at scenen i dagens lokaler ikke tilfredsstiller normale krav til turné-scener er begrensende for Beaivvas, fordi de ikke kan bygge opp sine produksjoner med fysiske rammer som er beregnet på og tilpasset til standard turné-scener. Produksjonene som utvikles for turné-aktivitet blir altså kvalitativt og kvantitativt hemmet av dagens lokaler.

En del av de mindre produksjonene som skal benyttes på turnéer, er friluftoppsetninger, eksempelvis *Helleristningsspillet* og oppsetninger med snø/is og vintereffekter. Disse produksjonene vil bli utviklet i hjemmebasen i Kautokeino, og i tillegg til verksteder og innomhus prøvesal bør teatret også ha tilgang til et egnet utomhusområde med scene. Behovet vil øke når aktivitetsnivået for friluftoppsetninger øker. Også denne aktiviteten krever funksjonelle lokaler tilliggende fasiliteter.

Staten legger normalt ikke opp til vesentlige økninger i statlige virksomheters aktivitet når disse skal få nybygg, bortsett fra prosjekter utredet iht. KS-ordningen.

Publikum i Kautokeino

Teatrets mål er også «å skape liv og røre i teaterbygget gjennom hele året». Teatret har derfor en rekke planer for å invitere andre samarbeidende parter inn i bygget, og mye av dette kan leses ut av matrisen over interesser. Det er mange lokale aktører, men også tilreisende som har tilknytning til kunst- og kulturaktiviteter av mange slag.

Det lokale publikum har støttet godt opp rundt teatret til nå. Kommunen har ca. 2 800 innbyggere, og besøkstallene ved teatret viser at de allerede ligger i Norgestoppen mht. antall teaterbesøk pr. 1 000 innbyggere. Det kan hende det finnes et lite potensiale i at økt aktivitet kan gi enda høyere besøkstall ettersom Kautokeino er et lite sted med få konkurrerende aktiviteter. Likevel må vi anta at potensialet for økte besøkstall antageligvis primært ligger i økt publikum fra turistnæring og tilreisende.

Dersom besøkstallene fra turistnæringa skal økes, vil det ha betydning at det nye teatret blir et markert bygg, og at det ligger sentralt plassert i forhold til andre turistmål. Thon hotell har et klart ønske om flere aktiviteter nær hotellet, og har uttrykt ønske om lokalisering nær dette.

Samfunnsdelen av Kautokeinos kommuneplan omtaler flere mål knyttet til utvikling av næringslivet i kommunen. Økt turisme i Kautokeino tettsted er ikke understreket spesielt, selv om kultur og reiseliv nevnes som ett av fire områder der det ønskes strategisk utvikling.

Programmeringa av bygg for teatret er imidlertid ikke særlig avhengig av publikumstallene. Publikumstallene er viktige for teatrets økonomi, for omdømme, og for effekt på lokalt kultur- og samfunnsliv. Men for areal i bygget er det antall samtidige publikummere på en forestilling som er den dimensjonerende faktoren. Dersom anlegget skal følge Riksteatrets anbefalinger, er det ingen grunn til å anta at behovet for publikumsplasser vil øke pga. økt samtidighetsfaktor lokalt. Om publikumstallet øker, vil det være et høyere antall forestillinger med publikum som øker – dvs. høyere bruksbelegg på publikumsarealene.

Riksteatret har ikke klare krav til antall publikumsplasser i salen. De anbefaler imidlertid normalt at salen dimensjoneres for ca. 200-250 publikumsplasser, men for Kautokeino mener de at 150-200 publikumsplasser sannsynligvis vil være tilstrekkelig. Til sammenligning har dagens teatersal i kulturhuset ca. 130 publikumsplasser.

Oppsummering – etterspørselsbaserte behov

I dag har Beaivvas et aktivitetsnivå der lokalene i stor grad begrenser deres aktiviteter, både mht. kvantitet og kvalitet. De har for liten og uegnet scene og manglende prøvesal, og i

t tillegg er det lite funksjonelt å ha verksteder i annet bygg enn teatersalen. Med lokaler som tilfredsstiller teatrets behov i forhold til dagens aktivitetsnivå, ville aktivitetsnivået sannsynligvis kunne dobles innenfor de samme lokalene, uten at det ville være økt behov knyttet til kjerneaktivitetene, evt. unntatt noen personalfunksjoner.

I programmering av nybygg handler arealeffektivitet ikke primært om at hver funksjon skal få mindre plass. Det handler like mye om økt bruksbelegg og økt sambruk av arealer. I første rekke må behovet derfor vurderes med sikte på økt sambruk av areal innenfor teatrets egne funksjoner. I neste rekke bør det vurderes om arealer med lavt bruksbelegg kan deles med andre virksomheter, og gjennom dette redusere totalt arealforbruk for flere virksomheter sammen, eventuelt reduserte kostnader samlet for flere virksomheter.

4. Dimensjonering

4.1 Dimensjonerende behov for Beaivvas

Om dimensjoneringsgrunnlaget

Statsbygg har sammenlignet dagens lokaler for Beaivvas med to andre og sammenlignbare teatre mht. en rekke faktorer. For størrelse på enkeltfunksjoner er disse også sammenlignet med tidligere prosjekter for Beaivvas. På tross av ulikt omland og tildels litt ulikt aktivitetsnivå, har de tre teatrene Beaivvas, Nordland Teater og Teater Ibsen relativt like grunnleggende funksjonelle behov og nokså likt arealbehov. For Teater Ibsen som har vesentlig større publikumsmessig omland enn de to andre, vil en ekstra og større sal utgjøre et potensial for å øke publikumstall og forestillinger for hjemmepublikum, men verkstedarealer, prøvesal m.m. vil ikke ha økt behov.

Beaivvas har de samme funksjonelle behovene som de andre, på tross av et mindre publikumsmessig omland. Alle teatrene har turnéaktivitet, men for Beaivvas er dette en hovedpremiss, og de har i tillegg friluftoppsetninger – noe som kapasitetsmessig «kompenserer» for lavere publikumstall hjemme. Relativt sett vil Beaivvas derfor ha større behov for produksjonsarealer. Arealbehovene henger forøvrig ikke lineært sammen med publikumstallene: noen funksjoner krever et gitt areal uansett produksjonsomfang. Når disse behovene er dekket, vil det være rom for svært stor økning av aktiviteten før det på nytt utløses behov for mer areal – evt. med unntak av noen personalarealer.

Dette kan illustreres med «trappetrinn» i arealbehovet, der Beaivvas nå har behov for å gå ett trinn opp for å kunne videreføre det aktivitetsnivået de allerede har, og helst øke dette – gjerne til det dobbelte. Det vil da være driftsbudsjettet som styrer aktivitetsnivået.

Programmeringstekniske forhold: bruk av påslagsfaktor, ny arealnorm m.m.

For Beaivvas er det allerede utarbeidet to tidligere arealrammer, og begge hadde bruker-medvirkning da de ble utarbeidet. Det private utbyggerinitiativet fra 2009 hadde en arealramme på 2 833 m² BTA, og Statsbyggs byggeprogram fra 2011 hadde en arealramme på ca. 3 100 m² BTA (pluss 45 m² carport).

Arealramma for Statsbyggs byggeprogram fra 2011 ligger altså omtrent 300 m² høyere enn skisseprosjektet fra 2009. Men som vist i Vedlegg 1, har likevel skisseprosjektet fra 2009 mer areal til flere av de viktige kjernefunksjonene utenom hovedsalen, inkl. større areal til publikumsfoaje som er begrunnet med behov for et galleri for kunstrenen «Aillohas».

En vesentlig årsak til den høyere arealramme for byggeprogrammet fra 2011 er bruken av påslagsfaktor. Det er der benyttet en flat påslagsfaktor for hele arealramme inkl. foaje, og en av faktorene som omfattes av påslagsfaktoren er kommunikasjonsareal. Siden er det innført ny arealnrm på 23 m² BTA pr. ansatt med kontorfunksjoner i formålsbygg. Det vil derfor være mer hensiktsmessig å benytte differensiert påslagsfaktor for denne type bygg.

Staten godkjenner normalt ikke at det programmeres for planlagt vekst i aktivitet eller antall ansatte i fht. dagens aktivitetsnivå, uten særskilte politiske føringer for dette.

Anslag for arealramme

Forslag til arealramme er satt opp basert på skjønnsmessige vurderinger av arealoppsett i de to tidligere arealprogrammene for Beaiervas, for to andre teatre, og generelt gjennomgangen foran mht. funksjonelle behov og programmeringsteknisk tilnærming.

I matrisen er det tilsvarende bruttoarealet for funksjonene i Byggeprogrammet angitt i brunt.

Funksjon	Merknad	funksj.A	fakt	BTA
Publikumsarealer - foaje m "bar" ++ - gard./wc for publ.	Omfatter også inngangspartier og eventuelle tilleggskfunksjoner i vestibyle-arealene. BP: $272 \times 1,6 = 435$	380	1,3	494
Scenearealer - hovedsal m scene - prøvesal - lydstudier + birom	Hovedsal med scene og siderom v scene utgjør ca. 400 for å kunne holde RTs krav. I tillegg øvings-scene 140-160, lydstudier ++ BP: $623 \times 1,6 = 997$	620		806
"Back stage" m.m. - tekniske sluser - greenrom/foaje - sk.sp.gard, dusj, wc - kost/mask/frisør +	Det er ikke foretatt kutt i disse arealer. BP: $142 \times 1,6 = 227$	140	1,45	203
Verksteder og lagre - innlasting & kontor - lyd/lys-verksted - malerverksted - snekkerverksted - sveiseverksted - systue-rekvisittverkst - farger og vaskeri - div. lagre og birom	Iht. samlet vurdering fra de gjennomgåtte prosjektene, er det ikke foretatt kutt i disse arealene. Behovene er også del av det prosjektutløsende behovet, og de er relativt godt begrunnet. BP: $572 \times 1,6 = 915$	600		870
Driftstekniske rom - renhold, renovasjon - driftspersonale	Tekniske rom inngår i påslagsfaktoren. Inkl. avfallshåndtering og kjølt lager for dette. BP: $35 + \text{tekn. rom}$	40		58
Administrasjon og felles personalareal - kontorplasser, møter - birom: kopi, rekv. osv - personalareal, pause - gard., wc. osv.	Ny arealnrm på "23 m ² BTA pr. ansatt for kontordelen av formålsbygg". Det beregnes 8 kontorarbeidsplasser (8 a 13 m ²), og felles personalareal / påslag for $8+22= 30$ ansatte. (8 a 10 pluss øvrige ansatte: 22 a 8). BP: $162 + 98 = 416$	-	-	360
SUM BTA	Summert 2.791 m ² BTA - avrundes			2 800

Byggeprogrammet fra 2011 inkluderte en carport. Beaiervas har nå opplyst at de leier turnebusser (inkl. sjåfør) fra firmaer som har dette som primærvirksomhet. Begrunnelsen for carporten er derfor noe svak, og innlastingsareal kan løses på flere måter innenfor foreslått redusert arealramme. Carport er derfor ikke tatt med i oppsettet.

Vårt forslag til arealramme for Beaiervas er redusert med 300 m² BTA i forhold til byggeprogrammet av 2011/2014: fra 3 100 m² BTA til **2 800 m² BTA**.

5. Mulighetsstudie

5.1 Innledning

Formålet med mulighetsstudien er å identifisere og vurdere alternative konsepter innenfor mulighetsrommet. Mulighetsrommet er definert av behov, mål og krav sett i sammenheng. Tidligere utredede konsepter er også vurdert. Følgende mulige konsepter er vurdert for Beivvas:

- A Nullalternativet
- B Tilbygg til det kommunale kulturhuset
- C Nybygg i statlig regi med redusert arealramme ift byggeprogram fra 2011
- D Realisering av private prosjekter
- E Utbygging i sammenheng med Samisk videregående skole
- F Lokaler/bygg i sammenheng med Campus Diehtosiida
- G Utbygging i sammenheng med utvidelse av Thon-hotellet

En nærmere beskrivelse av alternativene gis i det følgende.

5.2 Mulige konsepter for Beivvas

A. Null-alternativet

Null-alternativet innebærer at det ikke iverksettes noen tiltak i det hele tatt: virksomheten fortsetter i de lokalene de har i dag uten noen investeringstiltak. Dette er et obligatorisk alternativ som fungerer som en referanse for alle andre tiltak. Det er et alternativ som også er nødvendig for å belyse konsekvensene av ikke å iverksette noen andre tiltak. Alternativet omtales nærmere i alternativanalysen, [se pkt. 6.1.](#)

B. Tilbygg til dagens leide kulturhus

Et Nullpluss-alternativ innebærer å ta utgangspunkt i dagens situasjon, og se om det mulig å iverksette noen enkle tiltak for å imøtekomme de funksjonelle svakhetene nullalternativet har. Nullpluss-alternativet innebærer derfor normalt et minimumsalternativ for å få hensiktsmessige lokaler. De funksjonelle svakhetene som påvises i Nullalternativet kan i dette tilfellet ikke løses ved små tiltak. Dersom det både skal bli en scene som kan tilfredsstillende Riksteatrets krav, en prøvesal og tilfredsstillende verksteder, helst med innomhus forbindelse til salene, må det bygges et tilbygg til dagens kulturhus.

Dette vil kunne fremstå som et minimumsalternativ, og må derfor også utredes. [Se pkt. 6.2.](#)

C. Nybygg i statlig regi med redusert arealramme ift. byggeprogram fra 2011

Statbygg utarbeidet et byggeprogram i 2011, med brukermedvirkning fra Beivvas. Dette prosjektet gir et godt bilde av de arealbehov Beivvas har. Dette har allerede vært fremmet for Sametinget og KUD, og blitt avvist fordi det var for dyrt.

Dette prosjektet har vært utgangspunkt for den gjennomgangen av arealramma som ble foretatt i kap. 4.2 Dimensjonering. Arealramme ble der redusert med 300 m² BTA. Prosjektet bør også gjennomgå med sikte på å lete etter flere mulige kostnadsreduksjoner eller reduksjon av usikkerhetene i prosjektet.

Dette alternativet må tas med videre i alternativanalysen, [se pkt. 6.3.](#)

D. Realisering av private prosjekter

I 2009 ble det utarbeidet et privat skisseprosjekt for et nybygg for Beaivvas, og dette skulle realiseres på den tidligere NRK-tomta nær Thon Hotell. Dette ble ikke videreført av formelle årsaker. Det har skjedd noen endringer i lovverket på dette området etter 2009, så vi tar med en rask gjennomgang av dette alternativet.

Med forbehold om at vi ikke har full oversikt over hele forhistorien for skisseprosjektet fra 2009, ser det ut som om Beaivvas og utbyggeren innledet en kontakt om dette, og at skisseprosjektet ble finansiert av Kautokeino kommune, Sametinget og Beaivvas i fellesskap. Prosjektet forutsatte husleiegaranti fra en/ flere av disse partene og evt. departementet.

Sametinget fikk betenkeligheter om lovligheten av denne fremgangsmåten, og bestilte en juridisk uttalelse om dette fra Myhre & co Advokatfirma AS, som leverte en betenkning 11.11.2009. Her konkluderer de med at:

- Beaivvas med stor grad av sannsynlighet er å anse for et offentligrettslig organ, noe som betyr at teatret må følge lov om offentlige anskaffelser, på samme måte som Sametinget.
- En kontrakt iht. det som var planlagt, måtte bli ansett som en bygg- og anleggskontrakt. En kontraktsinngåelse som planlagt vil derfor bli ansett som en ulovlig direkte anskaffelse, bl.a. fordi den ikke er kunngjort, og Sametinget ville kunne få en stor bot.
- Selv om kontrakten ikke skulle bli vurdert slik, ville det uansett være krav om konkurranse for anskaffelsen, og dette var ikke oppfylt.

Etter disse klare juridiske uttalelsene ville ikke departementet kunne bevilge midler til prosjektet, hverken direkte eller via Sametinget, og finansieringa var i praksis falt bort. På denne bakgrunn ble prosjektet skrinlagt.

I 2010 ble det utarbeidet et **alternativ** til dette skisseprosjektet fra en annen utbygger, og tanken var at dette prosjektet skulle kunne konkurrere med prosjektet fra 2009. Men de to første kulepunktene fra den juridiske betenkninga ville også gjelde for dette prosjektet, og "konkurransen" var heller ikke i tråd med offentlige konkurranseregler. Dette prosjektet ble også skrinlagt.

I januar 2017 kom det en revidert Bygge- og leiesaksinstruks. Lov om offentlige anskaffelser gjelder fortsatt, og de grunnleggende prinsippene knyttet til definisjon av hvem som er å anse som "offentligrettslig organ", krav om utlysning av en konkurranse for å sikre rettferdig deltakelse i konkurranser, og selve konkurransereglene, er videreført i nytt regelverk for anskaffelser.

På tross av at to tidligere private prosjekter er avvist av formelle årsaker, kan det finnes andre muligheter for å kunne gjennomføre private prosjekter innenfor gjeldende regelverk. Dette omfatter Bygge- og leiesaksinstruksen av januar 2017, inkl. Utredningsinstruksen, som nevnt over.

Markedet

Kautokeino er et relativt lite samfunn med lange avstander til andre større tettsteder, og stedet har lite tidligere industri. Dette innebærer at det er lite sannsynlig at det er mange ledige lokaler å velge i (eksempelvis tidligere industrilokaler), som har riktig størrelse og som lett kan tilpasses teaterformål.

I et fungerende marked med mange aktører kan det være reell konkurranse om utleie av spesialtilpassede lokaler iht. Bygge- og leiesaksinstruksen. Utgangspunktet er imidlertid at utleier ikke skal stilles i en monopolsituasjon ved kontraktstidens utløp. I Kautokeino er det lite sannsynlig at staten om 20 år kan velge å avslutte leieforholdet for å flytte inn i et annet

teaterbygg i kommunen. Utleier kommer her sannsynligvis i en monopolsituasjon. Teatret er dermed å anse som et formålsbygg og skal da bygges med staten som byggherre. Situasjonen innebærer forøvrigt også en risiko for utleier i et så lite marked.

Finansiering

Kulturdepartementet (KUD) har redegjort spesielt for husleieordningen for samiske kulturbygg i et brev til Sametinget av 04.03.2010. I dette brevet sies bl.a. at Sametinget fritt kan inngå nye leieavtaler til formål de ønsker å prioritere, så lenge dette ikke vil kreve økte bevilgninger til driftsformål for Sametinget. Dersom virksomheten (her: Beaivvas) er avhengig av årlige bevilgninger fra Sametinget, anbefaler KUD at Sametinget er leietaker.

For alle prosjekter som krever økte bevilgninger, forutsettes at normale prosedyrer for bygg følges, dvs. behovsutredning, programmering, vurdering av alternative lokaliseringer, skisseprosjektering osv. NB: Vektlegging av disse tidlige fasene er nå forsterket ved at Bygge- og leiesaksinstruksen er direkte koblet til Utredningsinstruksen, fra januar 2017.

Konklusjonen er at dette alternativet ikke videreføres i Alternativanalysen i kap. 6.

E. Utbygging i sammenheng med Samisk videregående skole

I Sametingets første kontakt med Statsbygg om denne mulighetsstudien i juni 2016, var dette alternativet ett av to prioriterte alternativer, ettersom dette er to statlige institusjoner som begge har behov for nybygg i Kautokeino.

I kontaktmøtet mellom Statsbygg og KD i oktober 2016 fikk Statsbygg beskjed om at disse to prosjektene måtte holdes atskilt som to separate prosjekter, og at et samlokaliseringsalternativ derfor ikke kunne utredes. Alternativet var heller ikke nevnt særskilt i oppdragsbeskrivelsen fra Sametinget i februar 2017.

Nå har imidlertid dette vært drøftet på nytt, og det er besluttet av Sametinget i samråd med KD, KUD og KMD at samlokalisering likevel skal utredes som et alternativ, ref. mail til Statsbygg fra Sametinget 19.05.2017.

Samlokaliseringsalternativet tas derfor med i alternativanalysen, [se pkt. 6.4.](#)

F. Lokaler/bygg i sammenheng med Campus Diehtosiida

Alternativet med lokaler/bygg i sammenheng med Campus Diehtosiida var nevnt i den første kontakten fra Sametinget om denne mulighetsstudien, men ikke høyt prioritert.

Diehtosiida er et statlig bygningskompleks som bl.a. inneholder arealene for den Samiske høyskolen, Sami Allaskuvla. Bygget har også seks andre institusjoner som leietakere: Sametinget, Studentsamskipnaden (SOS), Internasjonalt reindriftssenter (ICR), Gáldu, Samisk arkiv og Statped. I tillegg er det opprettet en avtale med Kautokeino kommune, med sikte på at de kan benytte auditoriet i bygget for kommunale kulturformål ved behov.

KD ba i 2014 om at alle institusjonene i UH-sektoren skulle utarbeide campusutviklingsplaner for sine anlegg. Diehtosiida er eid og forvaltet av Statsbygg, så Statsbygg tok initiativ til å starte arbeidet med campusplanen for dette området våren 2015. Det ble i den forbindelse også laget en oversikt over mulige behov knyttet til Diehtosiida. Flere av de registrerte ønskene omfattet utomhusområdene og potensialet for utvikling av flere attraksjoner i området, inkl. mulige utomhusfasiliteter for Beaivvas. Studie- og arbeidsstedet Diehtosiida meldte imidlertid tilbake til Statsbygg senere våren 2015 at de ikke ønsket å prioritere arbeidet med en campusutviklingsplan, så dette arbeidet ble ikke videreført.

De ulike institusjonene som er samlet på Diehtosiida har allerede mange ulike ønsker og behov som vil måtte koordineres dersom noe av dette skal videreføres. Campusutviklingsplan er en forutsetning for at KD skal støtte en videreutvikling av området. Ettersom prosessen med slik plan ikke er videreført og ønsker/behov ikke koordineres via slik plan, vil det være en omstendelig og antageligvis tidkrevende prosess å legge opp til at nye lokaler for Beaivvas skal knyttes opp mot dette, med risiko for unødige forsinkelser for et eventuelt nybygg for Beaivvas.

Utfra en samlet vurdering videreføres ikke dette til Alternativanalysen i kap. 6.

G. Utbygging i sammenheng med mulig utvidelse av Thon-hotellet

Thon-hotellet har hatt noen ikke-konkretiserte planer om utvidelse, bl.a. for å få bedre konferansefasiliteter. De vurderte i den sammenheng også å bygge teater for utleie til Beaivvas. En slik løsning vil imidlertid møte samme juridiske utfordringer som de øvrige private initiativene fra 2009 og 2010 (se alt. D over), ettersom det vil være et privat initiativ som staten inngår avtale om, uten åpen konkurranse i markedet.

Denne løsningsmuligheten videreføres ikke til Alternativanalysen i kap. 6.

Det vil imidlertid kunne være mulig å inngå andre typer samarbeidsavtaler med Thon Hotell, og eventuelle felles interesser og rammer for et mulig samarbeid, basert på et annet valgt alternativ, kan undersøkes.

5.3 Sammenstilling av hovedalternativer

Her oppsummeres bare kort hvilke mulige utviklingskonsepter vi har sett for Beaivvas, og hvilke av disse mulige konseptene som videreføres i Alternativstudien, med begrunnelse for de valg som er tatt for denne utredningen.

Mulig konsept	Hovedbegrunnelse for valg om videreføring / ikke	Alt.analyse
A Null-alternativet	Dette innebærer at det ikke gjennomføres noen investeringstiltak. Det er et obligatorisk alternativ i analysen, og skal vise utgangspunktet.	Pkt. 6.1
B Tilbygg til kulturhuset	Dette er et antatt minimumsalternativ, og er derfor også et obligatorisk alternativ i analysen.	Pkt. 6.2
C Eget, redusert nybygg	Det tidligere utarbeidede Byggeprogrammet ble stoppet fordi det ble for ambisiøst. Alternativet ser på mulighetene for reduksjon/innsparinger i dette prosjektet, og videreføres som et ønsket og realistisk prosjekt.	Pkt. 6.3
D Privat prosjekter	To tidligere private utbyggerinitiativ måtte avvises av formelle grunner, som bl.a. innebar at statlig finansiering av leieutgiftene ville falle bort. Prosjektene var dermed ikke realistiske. Andre formelle prosedyrer ville kunne gi nye alternativer for å leie i det private markedet. Men sannsynlighet for at utbygger ville kunne stå i en monopol-situasjon ved kontraktstidens utløp er for stor i et så lite marked som Kautokeino, og for en så spesiell funksjon som et teater.	Nei
E Knyttet til Samisk vgs.	Muligheter for samlokalisering og/eller sambruk av enkelte arealer for ny Samisk vgs. er et realistisk alternativ, særlig fordi dette er to parallelle statlige byggeprosjekter i samme by, der begge har fremmet tidligere forslag som er avvist pga. kostnader, og der det kan være felles interesser i økt samhandling.	Pkt. 6.4
F Knyttet til Diehtosiida	Diehtosiida omfatter allerede mange institusjoner med ulike behov, men de har valgt å ikke prioritere arbeid med campus-utviklingsplan, noe KD vil kreve for å kunne bidra til utvikling der. Det antas derfor at dette prosjektet tar for lang tid.	Nei
G Knyttet til Thon-hotellet	Dersom Thon-hotellet skulle bygge med sikte på utleie til Beaivvas, ville dette prinsipielt være samme alternativ som under pkt. D over. Annet samarbeid bør drøftes med Thon-gruppen.	Nei

6. Alternativanalyse

Innledning

Alternativanalysen er her på et enkelt nivå. Dette er et lite prosjekt, og det er gjennomført mange utredninger tidligere. Ett av alternativene omfatter samlokalisering med Samisk vgs., og for skolen er omfanget av tidligere undersøkelser enda større. Denne studien baseres derfor i stor grad på grunnlagsfakta fra foreliggende materiale, hvor elementene kun vurderes på nytt, i sammenheng, og i lys av nye muligheter for realisering.

6.1 Null-alternativet: Fortsatt leie i det kommunale kulturhuset

Formaliteter

Null-alternativet er en videreføring av dagens leieforhold, som ble redegjort for under beskrivelsen av "nå-situasjonen", se kap. 2.3. Det innebærer derfor videreføring av avtalen med Kautokeino kommune om å leie lokaler i kulturhuset, og dette vil nok være mulig på tross av at dette ikke er en gunstig løsning for kommunen på lengre sikt – kommunen får med dette ikke dekket egne behov for bruk av kulturhuset. Kommunen har forøvrig varslet økt husleie for å kunne fortsette teknisk opprusting av bygget.

Alternativet innebærer også videreføring av avtalen om leie av verkstedbygget på den andre siden av fylkesvegen. Dette ble leid med kortsiktige vilkår for en avgrenset periode på kun tre år, og avtalen løper ut 01.05.2019. Det finnes imidlertid en opsjon for forlengelse om dette varsles 12 mnd. før utløp. Utleier har muntlig gitt uttrykk for et ønske om salg ved evt. forlengelse utover mai 2019.

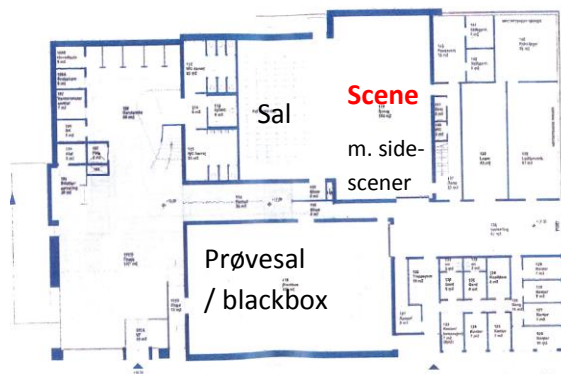
Kulturhuset benyttes idag av både Beaivvas og kommunen i separate soner, og med noen få arealer for felles bruk. Kommunens areal dekker i hovedsak kontorrelaterte funksjoner knyttet til øvrige kommunale funksjoner i et nabobygg. Null-alternativet omfatter ikke leie av ytterligere arealer, eller større ombygginger.

Funksjonalitet

I beskrivelsen av nå-situasjonen i kap. 2.3 redegjorde vi for de funksjonelle svakhetene ved dagens lokaler, der særlig løsningene for scene / saler er så kritisk ufunksjonelle for virksomheten at kunstnerisk kvalitet og teatrets aktivitetsnivå vanskelig kan opprettholdes i disse lokalene på permanent basis.

Plantegninga av Nordland Teater (t.h.) illustrerer hvordan utforminga av sal/scene kan være for å ligge tettere opp til Riksteatrets anbefalinger.

Scenen er rektangulær, med den lengste siden vendt mot publikum, med stor åpning. Her har prøvesalen plass til noe publikum, slik at den kan fungere som biscene.

Med henvisning til takformer, bærekonstruksjoner, materialbruk og planløsning, antas det å være utfordrende, kanskje umulig å omdisponere arealer i foajeen til noen av de funksjonene som mangler areal uten å ødelegge denne prisbelønnede arkitekturen.

Det har tidligere, fra teatrets side, også vært argumentert med at byggets inneklime ikke er forskriftsmessig, og at det tidvis er brukskollisjoner med kommunale aktiviteter.

Kommunen har startet en utbedring av byggets tekniske tilstand, men det vil kunne ta mange år å utbedre bygget til forskriftsmessig stand. Kommunen har også funnet midlertidige løsninger for egne aktiviteter, slik at brukskollisjoner er redusert til et minimum, men løsningene er ikke tilfredsstillende for noen av partene.

Dersom bygget skulle vært opprustet til dagens standard, og dersom kommunen fant gode og permanente løsninger for egne behov utenfor kulturhuset, ville likevel ikke de funksjonelle behovene for Beaiivvas være løst.

Null-alternativet innebærer ikke utvidelse av arealene eller ombygninger av de eksisterende lokalene. Det prosjektutøsende behovet er knyttet til en svært ufunksjonell sceneløsning som ikke møter Riksteatrets krav, og til manglende øvrige saler/scener og til egnede verksteder i samme bygg m.m.

Null-alternativet kan derfor ikke gi tilfredsstillende funksjonelle lokaler for Beaiivvas.

Økonomi og tid

Økonomi

I begge leieavtalene for Beaiivvas er det teatret selv som står som leietaker, ikke Sametinget.

Årlig leiekostnader for teatrets lokaler er idag samlet kr. 1 450 722,- (kr. 1 066 722,- for kulturhuset og kr. 384 000,- for verkstedbygget). Kommunen har varslet at leiekostnadene vil stige til «kostnadsdekkende husleienivå» via en opptrappingsplan, og bygget har et betydelig etterslep av vedlikehold. Det er ikke satt et endelig tak for hva nytt husleienivå vil bli.

Kommunen må (som huseier) utbedre etterslepet av vedlikehold opp til forskriftsmessig nivå, uansett hvem som skal være bruker av bygget. På grunn av kommunens svært anstrengte økonomi vil dette måtte strekkes over mange år, med mindre husleia settes opp raskt og mye, eller at staten v/ Sametinget bevilger ekstraordinære midler til den type tekniske utbedringer (på det kommunale bygget).

Samtidig har Kautokeino kommune bevilget et årlig driftstilskudd til Beaiivvas, som vertskommune for teatret. Driftstilskuddet har siden 2004 stått på det samme som husleia, men husleia ble justert uten tilsvarende økning i driftstilskuddet i 2016, og den ventes å øke ytterligere.

Bevilgningene fra Sametinget har også økt, men det har vært begrunnet med økt aktivitet, ikke økte husleiekostnader. Teatret må nå dekke en andel av husleiekostnadene innenfor eget driftsbudjett. Denne andelen er idag kr. 650 722,-, og vil øke i kommende år.

Kulturdepartementet (KUD) har redegjort for husleieordningen for samiske kulturbygg i brev til Sametinget av 04.03.2010, og anbefalt at Sametinget står som leietaker der virksomhetene er avhengig av årlige bevilgninger fra Sametinget.

Tid

Ettersom dette er et null-alternativ som forutsetter at det ikke gjøres vesentlig investeringer, er det heller ikke aktuelt å snakke om et tidsperspektiv for realisering.

Konsekvenser ved valg av null-alternativet

De funksjonelle svakhetene for teatrets kjerneaktiviteter er ikke mulig å løse innenfor rammen av et null-alternativ.

Dersom en situasjon oppleves som uholdbar for teatret over lengre tid, både funksjonelt og økonomisk og uten at en konkret løsning for permanente og akseptable forhold er i sikte, vil teatret måtte vurdere sin aktivitet i Kautokeino på nytt. Konsekvensene vil kunne være:

- at kunstnerisk og kvalitetsmessig nivå ikke kan opprettholdes
- at produksjon / aktivitetsnivået vil ikke kunne opprettholdes (eller økes)
- at samfunnsmålene for teatret og for prosjektet ikke vil kunne nås

Dette alternativet kostnadsberegnes ikke ytterligere.

6.2 Tilbygg til kulturhuset

Formaliteter

Kulturhuset er eid av kommunen, og Beaivvas leier deler av kulturhuset, og disponerer ytterligere noen arealer i kulturhuset i sambruk med kommunen. Kommunen har også arealer som kun de selv disponerer i bygget. De formelle sidene ved å bygge tilbygg til eller ombygging i det kommunale kulturhuset for et statlig behov må vurderes.

Gjennomgangen av nå-situasjonen i kap. 2.3 viser at det ikke finnes noen muligheter for små og enkle tiltak innenfor dagens bygningsmasse som kan løse de funksjonelle svakhetene ved bruk av Kulturhuset som en permanent løsning for lokaler for Beaivvas.

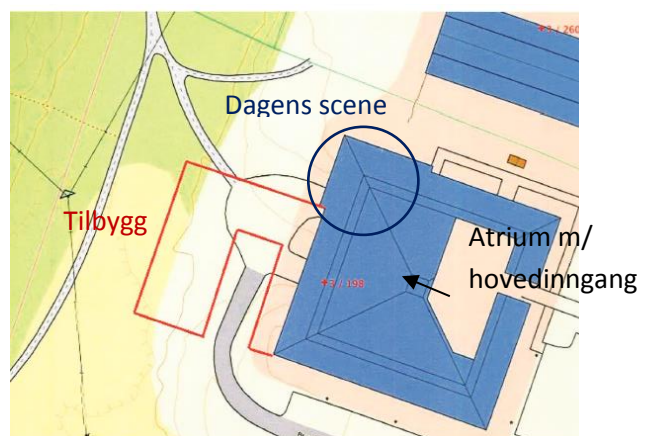
Dersom kulturhuset skal kunne danne grunnlaget for en permanent løsning for Beaivvas, må det bygges et tilbygg til dette, i tillegg til noen vesentlige ombygginger av deler av de eksisterende arealene. Dette blir utdypet under avsnittet om funksjonalitet under.

Med mindre staten kjøper det kommunale kulturhuset og gjennomfører tiltakene i statlige regi (hvor kommunen kan leie tilbake arealer for administrative funksjoner fra staten), vil dette måtte gjennomføres som en kommunal byggesak der staten (sannsynligvis v/ Sametinget) inngår en endret langsiktig leieavtale.

Funksjonalitet

I vurdering av funksjonaliteten ved et tilbygg, er det forhold knyttet til scener og tomt som er kritiske faktorer.

Skissen fra teknisk etat i Kautokeino kommune (t.h.) viser omtrentlig plassering av et tilbygg, basert på vurderinger av tomt, takform og andre praktiske hensyn forutsatt at dagens scene beholdes og at tilbygget kun inneholder verksteder og evt. noen andre funksjoner.

Variant 1 – tilbygg m/ verksteder og prøvesal m.m.:

Dersom et tilbygg som skissert kun skal inneholde verksteder og støttefunksjoner, vil ikke det viktigste prosjektløsende behovet bli løst.

Variant 2 – tilbygg m/ ny hovedscene, verksteder + øvrige nødvendige tillegg:

Dersom tilbygget gis en annen utforming, og i tillegg inneholder ny hovedscene med publikumsplasser, vil løsningene kunne dekke teatrets behov.

Dette vil imidlertid innebære omfattende endringer av hele bygget, inkl. atkomst fra foaje/publikumsarealer og intern logistikk. Foajeen må kunne betjene både gammel sal og ny publikumssal med scene i tilbygget, og det er mulig utfordringene knyttet til intern logistikk må løses med ny hovedatkomst. Tiltaket vil utløse krav om at hele bygget må utbedres til dagens forskriftsnivå. Dette vil ikke bli noen rimelig løsning. Bygget (med en prisbelønnet arkitektur fra slutten av 1980-tallet) har kraftige og tunge konstruksjoner i tegl og råbetong, og har en publikumsinngang fra atriet inn i en foaje med en litt kronglete form, der bl.a. toaletter ligger som en sperre mot sonen som kan ha plass for et tilbygg.

Dette konseptet skulle innebære at dagens sal kunne benyttes som prøvesal. En prøvesal skal være en scene der nye produksjoner kan utvikles mens hovedscenen benyttes til oppsetninger for publikum. Prøvescenen må derfor holde omtrent samme mål som hovedscenen, men den kan være uten sidescener og publikumsarealer, gjerne som et fleksibelt areal – en "blackbox". Dagens scene egner seg derfor ikke godt som prøvesal, og teatret vil ha lite bruk for publikumsamfi. Alternativet innebærer dermed at Beaivvas har mindre behov for dagens hovedscene, sal og foaje, og kommunen kan i større grad selv benytte disse arealene.

Med et slikt konsept vil tilbygget bli så stort og romme så mange funksjoner at det vil være berettighet å spørre om dette blir et tilbygg som i realiteten er et nesten nytt teater. Tilbygget vil kunne omfatte 2 000 – 2 200 m² BTA. Byggetiltaket vil dermed kunne bli omtrent like dyrt som et nybygg dersom ombyggingene regnes med, men mindre funksjonelt enn et nybygg. Dette "nye" teatret vil da ligge som et litt bortgjemt til bygg på "baksiden og nedsiden" av kulturhuset. Kommunen kan med variant 2 igjen benytte sitt kulturhus for egne kulturformål, og konseptet vil dermed kunne åpne for en ny type samarbeid mellom Beaivvas og kommunale kulturaktiviteter.

Verken Beaivvas eller kommunen har fremhevet dette som et stort behov.

I Kautikeino kommunes Kommuneplan (samfunnsdelen), sies det:

Mål 4.3 Kunst- og kulturlivet i Kautokeino kommune har gode lokaler og arenaer:

- a) Samfunnshus: Kommunen vil arbeide for å få realisert et samfunns-/flerbrukshus som imøtekommer behovet for familie- og kulturarrangementer – på tvers av generasjoner og interesser.
- b) Teaterbygg: Kommunen vil arbeide for realisering av et nytt, nasjonalt teaterbygg for Beaivvas Sami Nasunaleahter i Kautokeino.

Variant 3 – rive scenen og bygge ny hovedscene der + tilbygg m/ andre nødvendige tillegg:

Dette konseptet innebærer at hele eksisterende scene rives, inkl. bærekonstruksjonene i betong som omkranser sceneåpningen i dag. Det kan derettes bygges ny og tilfredsstillende scene slik at eksisterende publikumsamfi kan benyttes, i tillegg til et tilbygg som rommer verksteder og øvingsarealer. Løsningene vil da kunne dekke teatrets behov.

Husets takform utgjør en ekstra konstruktiv utfordring. Det er et skråtak i pyramideform, der scenen utgjør et nedre hjørne, og der taket er senket bl.a. for å følge terreng og innvendig volum. En ny scene med tilfredsstillende mål her, vil kunne bli arkitektonisk utfordrende, utløse forskriftskrav til hele bygget, og bli kostnadskreven.

Variant 3 vil omfatte et tilbygg som inneholder prøvesal, musikkstudio, verksteder, andre tilleggsarealer m.m. Tilbygget vil dermed sannsynligvis ligge i størrelsesorden 1 000 – 1 500 m² BTA, avhengig av hva som er praktisk mulig å få til ved en detaljprosjektering. Kostnadsnivået kan samlet nærme seg samme nivå som eget nybygg.

Denne varianten vil ikke dekke kommunens behov for eget kulturhus, mens den eksisterende scenen ville kunne fungert fint for kommunale formål. Kommunen må da etablere en ny scene for egne formål tilsvarende på et annet sted. Dette kan derfor fremstå som en lite hensiktsmessig håndtering av offentlige behov.

Prinsipielle problemstillinger

De prinsipielle og formelle aspektene knyttet til alternativet «Tilbygg til kulturhuset» handler om at kulturhuset er et kommunalt bygg på en kommunal tomt, og et bygg som kommunen egentlig selv har behov for til egne kulturaktiviteter. Oppfyllelse av et statlig behov i samme hus vil binde bygget til fortsatt statlig aktivitet som primær funksjon.

Alternativet kan forvaltningsmessig løses på flere måter, som reiser ulike prinsipielle problemstillinger.

- A. Kommunen kan bygge tilbygg/ombygginger, og staten (v/ Sametinget) kan leie dette av kommunen. Det er imidlertid to store utfordringer, sett fra kommunalt ståsted:
- Kommunen har svært anstrengt økonomi, og det er knyttet risiko til gjennomføring mht. låneopptak osv.
 - Kommunen vil ikke kunne få løst egne behov for kulturhus ved denne løsningen, med mindre tilbygget blir så stort/omfattende at tilbygget dekker både verkstedbehov og behov for ny hovedscene, m.m. I så fall vil tilbygget bli stort, og kommunen vil måtte prioritere dette opp mot andre uløste kommunale behov. Politisk behandling av dette er usikker.
- B. Staten kan kjøpe det kommunale kulturhuset og deler av den kommunale tomten til et evt. tilbygg. Kommunen vil få salgsinntekter som de vil kunne benytte til å finne annen løsning for egne behov.
- Utfordringen er at kommunen har egne arealer i Kulturhuset, bl.a. administrative funksjoner som er knyttet tett til andre kommunale administrative funksjoner i nabobygget mot nord-øst. Disse kontorlokalene ville ikke kunne bidra til å løse de behovene Beavvas har, så det mest rasjonelle ville da være å bygge tilbygg osv. for det Beavvas har behov for, og så etablere en leiekontrakt der kommunen leier disse administrative arealene av staten.
- C. Hybridløsninger, eksempelvis: Staten kan bygge et tilbygg til det kommunale kulturhuset, og stå som eier av kun tilbygget, som da vil stå på en tomt som festes av kommunen. Samtidig må staten bekoste diverse ombygginger inne i kommunens bygg. Slike alternativer vil kreve egne juridiske utredninger, som ikke vil bli gjort her.

Økonomi og tid

Økonomi

Variant 1 (som ikke omfatter ny scene) er rimeligere å bygge enn de to øvrige, men innebærer en økonomisk risiko for kommunen, da det ikke løser det viktigste prosjekt-utløsende behovet, og dermed vil være en midlertidig løsning. Variant 1 vil ikke møte det prosjektutløsende behovet, og utgår.

Variant 2 vil kunne møte det prosjektutløsende behovet for Beavvas, og samtidig dekke kommunale behov på en måte som vil kunne åpne for et utvidet samarbeid mellom Beavvas og det kommunale kulturlivet. Variant 2 vil kunne komme opp i investeringskostnader som nærmer seg eget nybygg. Kommunen vil få kulturhusfunksjoner dekker – dersom de får ta opp lån.

Variant 3 vil også kunne møte det prosjektutløsende behovet for Beaivvas. Variant 3 krever betydelige kostnadskrevende tilleggsarealer og ombygginger, men uten at kommunale behov blir dekket. Denne løsningen anses derfor som mindre aktuell.

Det vil være en krevende oppgave å gå mer detaljert inn i arealberegningene med sikte på å se om noen av de arealer kommunen i dag disponerer vil kunne benyttes for å redusere arealbehovet i tilbygget. Dette måtte i så fall sammenholdes med kommunens egne behov.

Foreløpige overslag over kostnader ved tilbygg og ombygginger tilsier, basert på erfaringstall, at tilbygg supplert med omfattende endringer kan bli svært kostnadskrevende. Den mest aktuelle varianten av de to som dekker det prosjektutløsende behovet, vil være variant 2 som også dekker kommunale behov. Tilbygget alene vil kreve 2 000 – 2 200 m² BTA, og totalt arealbehov for et nybygg var stipulert til 2 800 m² BTA. Når tiltaket også innebærer omfattende ombygginger som vil utløse krav om opprusting til dagens forskriftsnivå for hele det eksisterende bygget, vil de samlede kostnadene kunne ligge på samme nivå som et eget nybygg.

For alle variantene vil imidlertid den svake kommuneøkonomien være en ekstra usikkerhet for et prosjekt som tar sikte på å dekke et statlig behov. Det er ikke foretatt konkrete beregninger av hva et forventet nytt husleienivå vil ligge på for Beaivvas sine arealer.

Tid

Før varianter av dette hovedalternativet skal kunne realiseres, bør det foretas en juridisk-økonomisk vurdering av de formelle sidene ved dette alternativet. Grensesnittet mellom statlige og kommunale behov må utredes og forhandles. Det må også foretas en grundigere teknisk vurdering av bygget med sikte på å se på konsekvenser og begrensninger ved både oppgradering til dagens forskriftsnivå og omfattende ombygging/tilbygg.

Dersom det forøvrig er politisk vilje til å realisere dette både hos statlige instanser og i Kautokeino kommune, vil de nevnte utredningene innebære noe mer tid før et vedtak med bindende kostnadsramme kan fattes. For tomte vil det være samme krav til både regulering, byggesøknader og planlegging/prosjektering som for nybygg. Byggetiden vil ikke være kortere (heller kanskje lengre pga. tilpasninger til eksisterende drift), og det vil antageligvis være behov for å finne midlertidige løsninger i byggeperioden for både teatret og for kommunale aktiviteter som idag holder til i kulturhuset.

Konsekvenser ved valg av alternativet *Tilbygg til kulturhuset*.

De funksjonelle svakhetene som påvises i *pkt 2.3 Nå-situasjonen* kan ikke løses ved små tiltak. Det må bygges tilbygg til dagens kulturhus, i tillegg til omfattende ombygginger (mer eller mindre, avhengig av valgt variant for dette alternativet).

Hovedutfordringen vil være knyttet til løsninger for en tilfredsstillende hovedscene. Gjennomgangen av alternativet viser at det vil være funksjonelle svakheter ved alle varianter, og det er vanskelig å kunne se at noen av disse løsningene blir bedre for teatret eller offentlige interesser samlet, rimeligere for staten, eller kan løses raskere enn et nybygg for Beaivvas.

De to variantene som gir ny scene (variantene 2 og 3 over) har ulik profil mht. kostnader: Variant 2 vil ha et større tilbygg enn variant 3, mens variant 3 vil ha svært store og teknisk krevende ombygginger, som også vil være økonomisk utfordrende. Begge variantene vil kunne utløse omfattende forskriftskrav. For samlede offentlige interesser vil det bare være variant 2 som ivaretar det kommunale behovet for kulturhusfunksjoner. Dette vil nok være

det mest kostbare alternativet både totalt sett og for staten, men vil kunne åpne for en ny type samarbeid mellom Beaivvas og kommunal kultur.

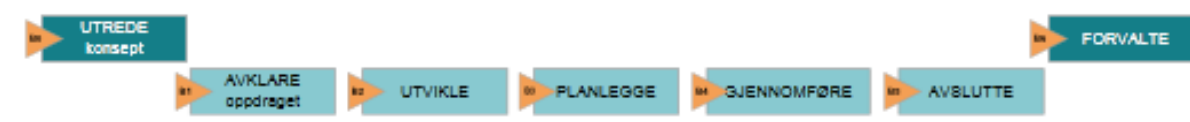
Utfra en samlet vurdering av overordnede problemstillinger for formelle, funksjonelle, økonomiske og fremdriftsmessige aspekter, anses tilbyggsalternativet å være suboptimalt sammenlignet med et alternativ som omfatter nybygg både mht funksjonalitet, kostnader og byggetid.

6.3 Eget nybygg med redusert omfang

Det ble utarbeidet et byggeprogram i 2011, som ble fremmet for politisk behandling i 2014. Dette prosjektet ble vurdert som for dyrt, og er ikke godkjent. Et alternativ med et eget nybygg for Beaivvas må derfor ha en lavere arealramme enn det tidligere prosjektet, og dette var målet med gjennomgangen i *kap. 4 Dimensjonering*.

Formaliteter

En realisering av eget nybygg for Beaivvas vil sannsynligvis være et byggeprosjekt som realiseres i regi av Statsbygg. Formalitetene for et nybygg for Beaivvas – uansett størrelse på dette – vil da følge Statsbyggs prosjektmodell for gjennomføring av byggeprosjekter:

Figur: Statsbyggs prosjektmodell

Funksjonalitet

I *kap. 4.2 Dimensjonering* har vi gjennomgått og begrunnet funksjonelle behov med sikte på å komme frem til en redusert arealramme. Den foreslåtte nye arealramma er også "testet" mot både andre eksisterende teaterbygg i Norge, og mot tidligere skisser for nybygg for Beaivvas. Vi konkluderer med at den reduserte arealramma på 2 800 m² BTA vil kunne gi tilfredsstillende funksjonelle løsninger for Beaivvas i et nybygg.

Beaivvas har et begrunnet behov for et tilrettelagt utomhus øvingsareal (en friluftscene med plass for publikum), for å kunne utarbeide produksjoner og spille i friluft.

Økonomi og tid

Økonomi

Det tidligere byggeprogrammet ble kostnadsberegnet av Statsbygg, og beregningene var foretatt med to ulike alternativer for miljøtiltak. Carport og utomhus scene var den gang medtatt i kostnadsberegningene, men er nå tatt ut av kalkylen. Kalkylen er basert på den foreslåtte arealramme for eget nybygg: 2 800 m² BTA. Dette er en mulighetsstudie, og det tas forbehold om at det fremdeles er store usikkerheter i prosjektet. Kalkyledokumentet fra Statsbyggs seksjon for økonomi og analyse (FØ) er i Vedlegg 2.

FØ vurderer det slik at det er 10% sannsynlighet for at investeringskostnadene blir lavere enn eller lik 118 MNOK (P10) og 10% sannsynlighet for at kostnadene blir høyere enn eller lik 191 MNOK (P90). Med andre ord er det 80% sannsynlighet for at kostnadene blir mellom 118 og 191 MNOK. Tomtekostnader er ikke medtatt.

Det er forutsatt at prosjektet gjennomføres som et kostnadsstyrt prosjekt utfra designtocost-prinsippet der totalentreprise med løsningsforslag er forutsatt benyttet for å ivareta spesielle designkrav.

Husleieordningen for samiske kulturbygg må følges for dette prosjektet (ref. brev fra KUD til Sametinget av 04.03.2010). For statlige byggeprosjekter vil husleie bli beregnet etter en standard modell som innebærer kostnadsdekkende husleie for et verdibevarende vedlikeholdsnivå, der kapitalelementet inngår i beregningene. For nybygg er prosjektets sluttkostnad det vesentlige elementet i husleiefastsettelsen. Beaivvas er avhengig av årlige bevilgninger fra Sametinget, og KUD anbefaler derfor at Sametinget blir leietaker for nybygget, som leies fra Statsbygg, med Statsbygg som forvalter.

Tid

Det forventes at det byggeprogrammet fra 2011 (fremmet i 2014) enkelt kan justeres for en redusert arealramme og andre innsparingstiltak, og at dette deretter vil være tilstrekkelig som grunnlag for et videre prosjekt, se *kap. 4.2: Dimensjonering*. Byggetid er ikke utredet nå. Forhold knyttet til tomt oppsummeres i *kap. 7: Lokalisering*.

Konsekvenser ved valg av alternativet *Eget nybygg med redusert omfang*

Det tidligere byggeprogrammet fra 2011 ble utarbeidet av Statsbygg med brukermedvirkning fra Beaivvas, og i denne mulighetsstudien har vi gjennomgått begrunnelsene for hvert element i arealprogrammet fra dette byggeprogrammet.

Gjennomgangen har vist at det er få innsparinger som kan gjøres i teatrets kjernearealer, og de tidligere private skissene har vist at arealramma vil kunne gi et funksjonelt teaterbygg. Vi vurderer derfor dette alternativet til å gi en funksjonell løsning for Beaivvas.

Alternativet innebærer at teatret vil kunne utvikle sine aktiviteter i Kautokeino og i sin turneaktivitet, i tråd med politiske føringer, se *kap. 3.1 Normative behov*.

6.4 Nybygg med delvis sambruk med Samisk videregående skole

Dette alternativet vil kunne innebære en mulig arealreduksjon pga. sambruk mellom to statlige institusjoner som har parallelle byggesaker i samme lokalsamfunn. Begge institusjonene har gitt uttrykk for at de ser synergieffekter av en samlokalisering.

Formaliteter og forhistorie

Introduksjon til alternativet

Det planlegges to parallelle, statlige potensielle byggesaker i Kautokeino kommune, og våren 2017 er de fremdriftsmessig kommet omtrent like langt: Begge har tidligere utarbeidet prosjekter og/eller byggeprogram som er blitt fremmet for statlige myndigheter og stoppet pga. høye kostnader, og begge må derfor revurdere program og konsept for ny politisk behandling, for så å gjennomføre en form for konkurranse for prosjektering og bygging.

Prosjektene har vært håndtert som to adskilte prosjekter, men det foreligger flere signaler, både fra institusjonene selv og fra lokalmiljøet i Kautokeino kommune, om at samlokalisering og eventuell sambruk av enkelte arealer ville styrket begge institusjonene, og også det samiske samfunnet.

Sametinget har i samråd med involverte departementer i mail 19.05.2017 bedt om at denne muligheten også videreføres i alternativanalysen, som et realistisk alternativ.

Vi understreker at det i denne mulighetsstudien ikke er gitt mandat til å drøfte arealramma for Samisk vgs. spesielt, eller gjøre noe forsøk på evaluering eller reduksjon av denne; dette er en mulighetsstudie for Beaivvas. Men vi vil her se på potensialet for *samlede arealbesparelser ved samlokalisering / sambruk* mellom de to institusjonene.

Kort historikk for prosjektet Ny Samisk videregående skole

Det ble utarbeidet et romprogram for skolen i 2013, og dette ble videreført til et ferdig forprosjekt før det ble stoppet pga. kostnader m.m. Skoleprosjektet ble dimensjonert for ca. 150 elever, og med en høy arealramme. Det ble foretatt lokaliseringsanalyser som konkluderte med et tomtevalg for skolen (på tomta som kalles "sirkustomta", litt nordøst for kommunens kulturhus).

I august 2016 fikk Statsbygg et nytt oppdragsbrev av Kunnskapsdepartementet (KD), for å igangsette reprogrammering, med sikte på et nytt forprosjekt for nybygg for Samisk vgs. og reindriftsskole i Kautokeino. Programforutsetningene var nå satt til 115 elevplasser, og arealramma skulle nå være samlet maksimalt 18 m2 netto pr. elev. Det var forutsatt sambruk med kommunens eksisterende flerbrukshall, og skolen skulle lokaliseres på samme tomt som det tidligere prosjektet. Det var videre forutsatt at det nye bygget skulle planlegges med så store synergier med lokalmiljøet som mulig, med høy grad av intern sambruk av arealer (også på tvers av studieprogrammer), og med arealer som var utformet med sikte på så høy grad av generalitet/fleksibilitet som mulig. Arealene for ansatte skulle dessuten utformes med aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept.

Rom- og funksjonsprogrammet ble nesten ferdigstilt januar 2017, men arealanslaget lå fortsatt over det som var satt som øvre ramme, med et bruttoareal på 4 136 m2 BTA, tilsvarende et areal på nærmere 24 m2 funksjonsareal pr. elev. Statsbygg stoppet videre arbeid med prosjektet. Statsbygg har pr. mai 2017 ikke fått nytt oppdrag om videreføring.

Status for de to prosjektene

For oversiktens skyld oppsummerer vi i en matrise overordnet informasjon og formell status for mulige nybygg for de to institusjonene:

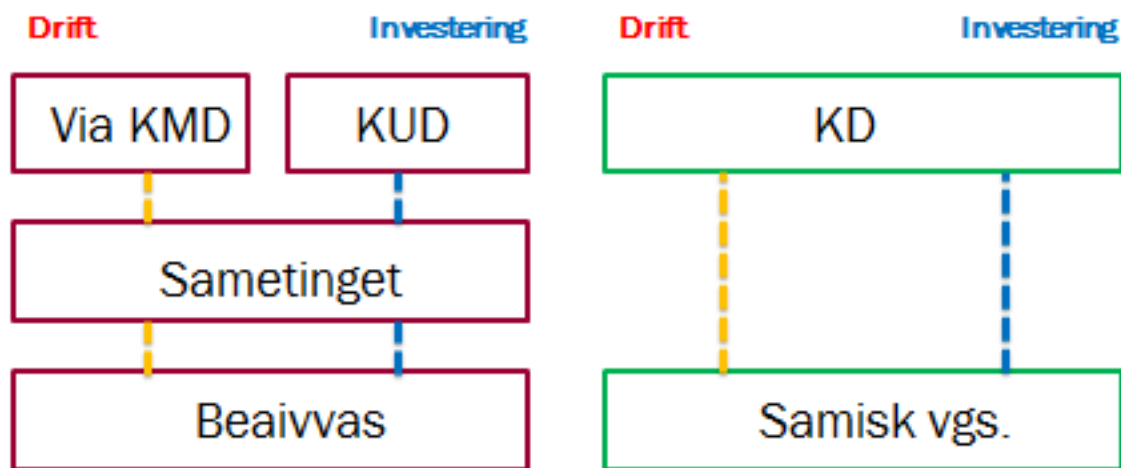
<i>Tema</i>	<i>Beaivvas</i>	<i>Samisk vgs.</i>
Tomtesituasjon (utdypes i kap. 7)	Tomta som tidligere var avsatt (NRK-tomta), er solgt til private. Ny tomt er nevnt i ny kommuneplan og omtales i kap. 7. Tomta eies av Finnmarkseiendom er ikke kjøpt/forhandlet, og den må detaljreguleres for tiltaket.	Tomt er avsatt ("Sikus-tomta"), men ikke endelig regulert, og ikke kjøpt av staten. Det foreligger en opsjon på kjøp. Tomta er foreslått i kommuneplanen, men den må detaljreguleres for tiltaket.
Godkjenning av arealramme og kostnadsramme (RFP og byggeprogram)	Tidligere byggeprogram (2014) er avslått pga. høye kostnader. Nytt forslag vil kunne legges frem basert på denne studien, men er ikke endelig godkjent	Tidligere skisseprosjekt er stoppet. Nytt byggeprogram (jan. 2017) har fortsatt høyere arealramme enn forutsatt, og prosjektet er stoppet.
Skisseprosjekt / forprosjekt - status	Når godkjenning foreligger, må det avholdes en konkurranse om prosjekt/videreføring (type konkurranse / gjennomføringsmodell er ikke avklart)	Når godkjenning foreligger, må det avholdes en konkurranse om prosjekt/videreføring (type konkurranse / gjennomføringsmodell er ikke avklart)
Bevilgninger på statsbudsjettet - for 2017	Prosjektet var ikke nevnt eksplisitt i siste statsbudsjett.	Prosjektet var nevnt i siste statsbudsjett, men uten at prosjektet fikk bevilgning.
Antatt tid fra godkjent byggeprogram / kostnadsramme til innflytting i ferdig bygg	Statsbyggs fremdriftsplan for prosjektet i 2014 viste at dette ville ta ca. 2,5 år.	Fremdriftsplan oversendt fra Statsbygg til KD april 2017 viste at dette ville ta ca. 4 år.
Tidligere arealramme (som ikke er godkjent)	Arealramme i ikke godkjent byggeprogram: 3.100 m2 BTA + 45 m2 carport.	Arealramme i ikke godkjent byggeprogram: 4.136 m2 BTA (2.757 FUA x påslag 1,5)
Foreløpig kostnadsramme	Foreligger ikke godkjent ramme	Foreligger ikke godkjent ramme
Gjennomføringsmodell	I regi av Statsbygg	I regi av Statsbygg

Matrisen viser tydelig at de to prosjektene har kommet omtrent like langt mht. formell status, og at begge har stoppet opp pga. for store arealer / høye kostnader.

Dette viser at det vil kunne være av interesse for begge prosjektene å avklare hvorvidt det kan oppnås arealreduksjoner eller synergieffekter ved sambruk av deler av arealene.

Organisatoriske forhold

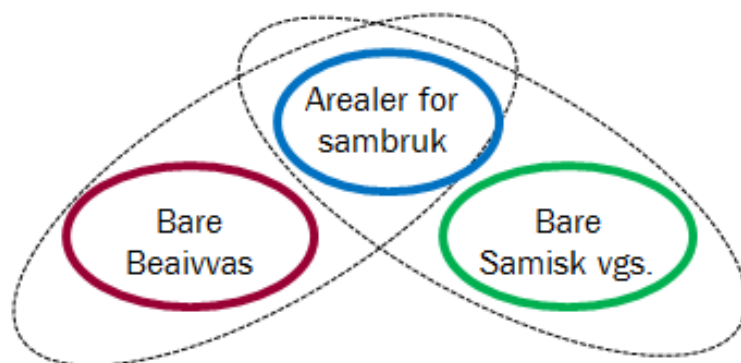
De to prosjektene har ulik organisatorisk overbygning. Samisk vgs. er underliggende Kunnskapsdepartementet (KD) både for driftsbudsjett og for investeringsbevilgning for et eventuelt nybygg. Beaivvas er underlagt Sametinget for driftsbudsjettet, og Sametinget får sine bevilgninger via Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) – som igjen får tilskudd fra andre departementer som har fagansvar for alle de samiske institusjoner som får driftsbevilgninger via Sametinget. Beaivvas får investeringsmidler fra Kulturdepartementet (KUD), men prosjektene må først prioriteres av Sametinget (opp mot andre samiske kulturinstitusjoner som ønsker investeringsmidler). Dette er vist i figuren under:

De ulike forvaltningsmessige betingelsene innebærer at det ikke tidligere har vært naturlig for hverken Sametinget eller noen av de involverte departementene å koble disse prosjektene med sikte på å undersøke mulige synergi-effekter.

Mulig gjennomføring av byggesak m.m.

Det viktigste for en enklest mulig gjennomføring av en byggesak i regi av Statsbygg, er at det er klare vedtak fra og en klar ansvarsfordeling mellom "oppdragsdepartementene", helst med oppdragsansvaret lagt til ett av departementene. Et eventuelt samlokalisert alternativ må planlegges som ett samlet prosjekt.

Funksjonalitet

Innspill fra miljøene ved Samisk vgs. og Beaivvass

Intensjonen ved mulig samlokalisering innebærer at det vil kunne være en sone som er «rent teaterbygg», en sone som er «rent skolebygg», og en sone som er «sambruksarealer», vist i figuren over. Eventuell oppdeling i byggetrinn vil bli omtalt senere.

For Samisk vgs. baserer vi oss her primært på tekst og tall fra rom- og funksjonsprogrammet av januar 2017. Dette beskriver både funksjonelle behov knyttet til hver enkelt funksjon, og det angir arealbehovene. I både tidligere byggeprogram og det siste rom- og funksjonsprogrammet går det frem at skolen har et ønske om å bli et «aktivt og levende miljø som kan fremstå som et tyngdepunkt i det samiske miljøet», samtidig som de faktisk har få elever, og også ønsker å tilrettelegge for nettbasert undervisning.

Vi har mottatt et notat som er skrevet av rektor ved Samisk vgs. og oversendt til Kautokeino kommune 05.12.2016. Notatet redegjør for mulige synergieffekter ved samlokalisering av de to institusjonene sett fra skolens side. Dette ble skrevet på bakgrunn av prosess initiert av at stortingsrepresentant Frank Bakke Jensen (H) hadde besøkt begge institusjonene våren 2016, og fulgt opp tanken om samlokalisering via leder i Høyre i Kautokeino kommune. Styreleder for De samiske videregående skolene tok deretter kontakt med KD ca. september 2016 for å formidle at han ikke ønsket at et samlokaliseringsalternativ skulle utredes, primært fordi han mente det kunne forsinke fremdriften i skoleprosjektet. KD formidlet dette videre til Statsbygg i et kontaktmøte oktober 2016. Uttalelsen fra styrelederen var imidlertid ikke behandlet av styret eller ansatte, og ansatte ved den samiske videregående skolen i Kautokeino delte ikke dette synet. I notatet av 05.12.2016 sier de bl.a. at skolen har foretatt en undersøkelse blant sine ansatte om dette, og at hele 85% av de ansatte ønsker en samlokalisering og ser mange positive synergieffekter. Fremdriften i skoleprosjektet stoppet opp i januar 2017 av helt andre årsaker. Prosjektet hadde ikke kommet frem til et omforent forslag til rom- og funksjonsprogram innenfor gitt arealramme.

For Beaivvass har vi gjennomgått både behov og andre funksjonelle aspekter tidligere i dette dokumentet. Tidligere dokumenter sier med forskjellige formuleringer at Beaivvass har et mål om å bli et «aktivt og levende miljø som kan fremstå som et tyngdepunkt i det samiske miljøet», samtidig som de faktisk er få ansatte, og har en omfattende turnéplan som innebærer at de ikke alltid er fysisk til stede. Teatret har muntlig gitt uttrykk for at det ville være en styrke for det samiske miljøet om de kunne kobles tettere til Samisk vgs., slik at de kunne få mer kontakt med elevene der, og at miljøet kunne fremstå samlet som mer aktivt, dynamisk og pulserende. I det nevnte notatet fra Samisk vgs. refereres det også til at styret for Beaivvass enstemmig har vedtatt at de ønsker en samlokalisering.

Begge institusjonene har altså samme mål om å fremstå som «aktivt senter og tyngdepunkt i det samiske miljøet», og begge har i utgangspunktet litt for få personer til å fylle denne funksjonen så godt som de kunne ønsket. Begge har på ulike måter uttalt seg positivt om en mulig samlokalisering og til mulig sambruk av enkelte funksjoner, og begge ser at en samlokalisert løsning faktisk vil kunne utvikles til et slikt tyngdepunkt som de ønsker.

Gjennomgang av aktuelle funksjoner

Notatet av 05.12.2016 fra rektor ved Samisk vgs. angir mulige positive synergieffekter i 22 punkter (hvorav tre punkter er henvisninger til referanseprosjekter, og ett punkt handler om lokalisering), og mulige ulemper i to punkter (hvorav det ene også kan sees som en

styrke). Vi har gruppert disse punktene noe, slik at de lettere kan relateres til oppsettene over hovedfunksjoner i de to institusjonene.

Gruppering av hovedfunksjoner i de to prosjektene:

<i>Hovedfunksjoner for Beaivvás</i> iht. kap. 4.2 Dimensjonering	<i>Hovedfunksjoner for Samisk vgs.</i> iht. Rom- og funksjonsprogr. jan. 2017
• Publikumsfunksjoner • Sal- og scene-arealer inkl. prøvesal m.m. • «Back-stage», skuespillergard. og birom • Verksteder og lagre • Driftstekniske rom • Administrasjon og felles personalareal	• Fellesarealer • Undervisningsrom • Ferdighetsrom (dvs. "verksteder" m.m.) • Støttefunksjoner (bl.a. drift m.m.) • Ansattarealer

Vi har sortert «synergi-effekt-argumentene» i notatet av 05.12.2016 som «ikke-fysiske effekter», og deretter gruppert dem temavis iht. hovedfunksjonene i listene over. Punkter som har betydning for arealene i en eller begge institusjoner er markert med **blå tekst**, mens **brun tekst** betyr at punktet har betydning for utforming/lokalisering. Punktene er direkte sitert.

Ikke-fysiske synergieffekter:

- En samlokalisering vil kunne bidra til innovasjon i det samiske samfunnet
- Større faglig miljø vil kunne gi nye ideer til begge institusjonene
- Skolen gir i dag tilbud i programfaget samisk musikk og scene. Ansatte ved teateret vil kunne undervise i dette faget.
- Samlokalisering vil kunne bidra til at elever motiveres for utdanning innen oversettelse/tolking (norsk/engelsk, norsk/samisk), drama, musikk/joik, lydteknikk, lysteknikk
- Skolen vil kunne gi fullverdig tilbud i drama og vil på den måten være bidragsyter til rekruttering av skuespillere (finne talenter og få disse til å ta utdanning utover vgs innen teaterfag) - rekruttere nye, samiske skuespillere
- Utvikling av dramatikk, musikk, lys til teater
- Digitalteknikk, film, som en del av fagtilbud
- Teateret vil kunne ta i mot duodjilæringer
- Gymsal vil kunne brukes av teateret. Det er nødvendig med mye fysisk aktivitet for skuespillere
- Reindriftsskolen som ressurs i forbindelse med teatervirksomhet.

Fellesarealer / publikumsfunksjoner:

- Felles kantine
- Felles mottakelse, der henvendelser fra publikum skjer

Sal / scene / back-stage

- Teatersal vil kunne brukes av skolen ved større arrangement
- Teateret trenger lydrom. Dette vil skolen kunne bruke i medieopplæringen. Gjelder også utstyr som teateret har.

Undervisning / undervisningsrom

- Felles bibliotek

Ferdighetsrom (dvs. "verksteder" m.m.)

- Skolen vil ha bygghall og TIP hall. Disse vil teateret kunne bruke når de skal lage større kulisser til forestillinger, med andre ord sambruk
- Skolen vil ha duodjirom, både garraduodji (hard duodji) og dipmaduodji (myk duodji) der sambruk vil være mulig. Det meste av kostymer og rekvisitter blir sydd/laget på teateret.

Støttefunksjoner (drift m.m.)

- Felles renhold og vaktmestertjeneste

Ansattarealer

- Ingen merknader

Referanser til andre prosjekter der samlokalisering har gitt positive synergieffekter:

- Ullern vgs er et eksempel på det. Fra høsten 2011 var skolen midlertidig relokalisert i lokalene til Christiania tekniske skole i Cort Adelers gate 30. Ullern videregående skole er fra august 2015 samlokalisert med Oslo Cancer Cluster der skole, forsknings-miljøer og næringsliv skal samarbeide tett om den videre utviklingen. Skolen er en del av Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark i Ullernchausséen 64-66 på Ullern
- Også i Nordfjordeid har en samlokalisering hatt positiv effekt;
<http://www.operahuset.no/operahuset/om-huset/>
- I Luleå er skole og teater samlokalisert

Lokalisering

- Et eventuelt bygg må bygges på teatertomta. Denne tomte var skolens førstevalg i 2011, da planlegging av ny skole startet. Men den gang mente man at det ville føre til forsinkelser.

Synergieffekt – ulemper:

- Logistikkmessig utfordrende. Teateret har vel intensive perioder i sluttfasen før forestillinger.
- To helt ulike institusjoner, men som likevel kan dra veksel på hverandres kompetanse

Lista viser at det er et potensiale for synergieffekter på mange nivåer – både for arealbruk, for læring/samhandling, og for symboleffekter/ringvirkninger for det samiske miljøet. Vi konsentrerer oss i dette dokumentet mest om arealkonsekvenser og utforming, se neste avsnitt. Tomtespørsmålet tas opp i *kap. 7 Lokalisering*.

Arealvurderinger

Vi går gjennom de ulike arealgruppene iht. samme gruppering av hovedfunksjoner, basert på arealoppstillinger for funksjonsarealene, som er mest direkte sammenlignbart.

• Fellesarealer / publikumsfunksjoner:

Publikumsfunksjonene er ofte utadvendte arealer, der teatret tar imot publikum med en markert atkomst, selger billetter, informerer om forestillinger, de gjerne har en serveringsmulighet. Det var i det private skisseforslaget for Beavvas foreslått at disse arealene også ble kombinert med galleri.

Fellesarealene for en videregående skole kan gjerne beskrives som skolens viktigste møteplass, som det rommet man kommer til ennenfor en markert atkomstsituasjon for skolen, med god kontakt til skolens utvendige oppholdsarealer; et sted hvor elevene skal kunne samles både spontant og organisert. Disse fellesarealene er oftest kombinert med kantinearealer og har helst en direktekontakt med bibliotek/mediatek e.l., gjerne også mulighet for eksponering av elevenes produkter og oppslag om elevaktiviteter.

Fellesarealene er generelt det stedet der skolen skal dyrke eget fellesskap.

Fellesarealer/publikumsarealer vil ha mest intensiv bruk på ulike tider for de to institusjonene. For skolen vil aktiviteten her være størst rundt lunsjtid, mens for teatret vil topp-belatninga være i tilknytning til forestillinger og andre publikumsarrangementer.

På tross av en stor teoretisk og praktisk mulighet for reell sambruk av denne type arealer, kan det tenkes at disse arealene er så tett knyttet til hver enkelt institusjons egenart at det kan være risiko for at de to institusjonene hver for seg må «oppgi for mye av sin identitet» for at dette skal kunne bli en god sambruk. De må i større grad ha en felles utadrettet profil enn institusjonene kanskje er modne for, og det kan være en risiko for at sambruk vil kunne gi

unødige bindinger på bruk av disse arealene. Det kan derfor være en risiko knyttet til for optimistiske anslag for arealreduksjon ved sambruk her.

Ved en fleksibel utforming der fellesarealene i utgangspunktet holdes atskilt, men legges til rette for en mulig åpning og sambruk, vil de kunne fungere som viktige tilleggsarealer for hverandre. Slik kan det oppnås en viss arealreduksjon samlet, og en mulighet for tilgang på mer areal gjør at hvert enkelt fellesareal ikke må dimensjoneres for topp-belastninger.

Punktene i notatet fra skolen peker på en logistikkmessig utfordring ved samlokalisering, og det er først og fremst for fellesarealene dette vil være en utfordring. Dette vil kunne løses i prosjektering. Vi kommer tilbake til konsekvenser for overordnet logistikk etter gjennomgangen av alle funksjonene.

<i>Beaivvas</i>	<i>Samisk vgs</i>	<i>Vurderinger, areal FØR red.</i>	<i>Arealreduksjon</i>
Publikumsfunksjoner - inngangsparti m.m. - foaje m/ billettsalg og enkel servering - gard/wc for publikum	Fellesarealer - Inngangsparti m.m. - vestibyle, 70 - kontor, resepsjon - kantine, 117 - Stille-/hvilerom - oppbevaringsskap for elever	Sambruksmulighet ligger i at de kan ta topp-belastninger for hverandre, samt serveringsfunksjon (kan være del av elevkantina) – forutsetter nærhet og stor/fleksibel åpning.	Mulig redusert vrimleareal. Felles bar/kafe (utgjør kun mindre del av foajeen).
Sum areal: 380 m2	sum areal: 228 m2	Sum begge: 608 m2	Σ Red.: 60 m2

- **Sal / scene / "back-stage"**

Sal, scener, studioer og back-stage er utløsende prosjektbehov for Beaivvas, og kan ikke reduseres. For summen av disse arealene vil det likevel kunne være noe ledig kapasitet som kan benyttes av skolen, forutsatt at institusjonene har et felles booking-system (og at Beaivvas har prioritet på disse arealene). Prøvesal og lydstudioer kan gjerne plasseres nær skolens undervisningsarealer, noe som også kan åpne for at teatret kan benytte noen av skolens grupperom e.l. dersom de har behov for det.

<i>Beaivvas</i>	<i>Samisk vgs</i>	<i>Vurderinger, areal FØR red.</i>	<i>Arealreduksjon</i>
Scener & back-stage - hovedsal/scene, 400 - prøvesal - lydstudioer + birom - tekniske sluser - greenrom/foaje - skuespillergard, dusj+ - kost/mask/frisør +	- Hovedsal kan brukes som auditorium for skolen, og elevene kan bruke lydstudioer, prøvesal m.m. Vil kunne avlaste undervisningsrom	Teatrets kjernearealer. Kapasitet for noe sambruk – forutsetter booking-system.	
Sum areal: 760 m2	sum areal: 0 m2	Sum begge: 760 m2	Σ Red.: 0 m2

- **Undervisningsrom**

Skolen skal ha undervisningsarealer for studiespesialisering m.m. Teoretisk sett kunne disse reduseres i en sambruksmodell som legger opp til at elevene skal kunne bruke noen av de fasilitetene Beaivvas har for sal/scener/øvingsareal/studioer. Det foreslås også at teatret skal kunne benytte skolens grupperom og andre fasiliteter dersom de har behov for det, og dersom rommene er ledige.

Denne mulighetsstudien for teatret har ikke mandat til å vurdere arealer som er separate for skolen. Det foreslås derfor ikke reduksjon i disse arealene.

Skolen har foreslått felles bibliotek, men teatret har ikke lagt inn arealer til dette – for dem er tilgang til et bibliotek en tilleggsressurs.

Beaivvas	Samisk vgs	Vurderinger, areal FØR red.	Arealreduksjon
-	Undervisningsrom - studiespes. teorirom - studiespes. gr.rom - studiespes. lager - naturfag, 130 - bibliotek, 130	Det foreslås ikke reduksjon i skolens kjernearealer, men det åpnes for noe sambruk av enkelte rom (forutsetter felles booking-system)	
Sum areal: 0 m2	sum areal: 550 m2	Sum begge: 550 m2	Σ Red.: 0 m2

- **Verksteder / ferdighetsrom**

Sambruk av bygghall og TIP-hall mellom teatret og skolen vil være mulig både ut fra arealbehov og tidsbelegg for de to institusjonene, men det vil kreve planlegging i "blokker", fordi begge institusjoner må jobbe sammenhengende med sine produksjoner når de først bruker disse arealene. Selv med dette forbeholdet må det legges inn ekstra lager-areal for å kunne sette bort halvferdige produksjoner i perioder. Teatret har behov for sveise-areal for relativt store konstruksjoner, som ikke kan være i samme areal som snekkerverksted pga. brannfare, og tilgang til TIP-hallen ville gi bedre forhold. Teatret må også ha malerverksted m/ avtrekk pga. løsemidler, og dette vil skolen kunne benytte. Sambruk av teatrets verksteder med bygghall og TIP-hall vurderes som hensiktsmessig, og vil spare areal.

Det er også klart sambrukspotensiale mellom skolens duodji (hard og myk), og teatrets systue, rekvisittverksted, farger og vaskeri, særlig for spesialrom som farger, skinnbehandling m.m. Arbeidsrommene for teatrets kostymer vil kanskje være mer sammenhengende i bruk, og direkte sambruk kan kreve noe økt kapasitet. Ved samlet lokalisering av verkstedsfunksjonene vil det antageligvis være mulig å oppnå noe samlet arealreduksjon, men det må også her legges inn mer lager.

I rom- og funksjonsprogrammet for skolen av januar 2017 er ikke spesialrom for arktiske matfag nevnt med areal, selv om det er nevnt tekstmessig. Det er opplyst at denne funksjonen er tenkt løst i samarbeid med Thon-hotellet.

I det samme rom- og funksjonsprogrammet er heller ikke gymnastikkarealer nevnt, fordi det forutsettes at skolen skal bruke kommunens flerbrukshall. Det er derfor heller ikke noe sambrukspotensiale for treningsarealer. Teatrets prøvesal kan imidlertid kanskje benyttes til fysisk aktivitet for skolen i perioder da det ikke pågår produksjon/prøver.

Skolens IKT-funksjoner og teatrets verksteder for lyd og lys vil kunne ha felles interesse av lokalisering nær hverandre, og det kan på sikt utvikles bedre samarbeid mellom miljøene. Det forutsettes foreløpig ikke direkte overlappende funksjoner, og ingen arealreduksjon.

Beaivvas	Samisk vgs	Vurderinger, areal FØR red.	Arealreduksjon
Verksteder & lagre - innlasting og kontor - lyd/lys-verksted - malerverksted - snekkerverksted - sveiseverksted - systue - rekvisittverksted - farger og vaskeri - div. lagre og birom	Ferdighetsrom, IKT - praktiske fag – teori - reindrift & natur, 304 - duodji & design, 369 - bygg & anlegg, 290 - teknikk & industri, 270 - IKT lager - IKT verksted - IKT server - IKT arbeidsplass	Vi går ikke detaljert inn, men anslår at bygg/snekker/maler, TIP/sveis og inn/utlasting samlet kan ha arealreduksjon på ca. 200 m2. Duodji, søm, rekvisitter, farger, vaskeri og skinnbehandling har noe mindre potensial, forslag ca. 50 m2 ?	storerhall & scenografi: 200 - 250 + duodji & kostyme: 50 Σ 250 - 310:
Sum areal: 600 m2	sum areal: 1.347 m2	Sum begge: 1.947 m2	Σ Red. 250 m2

- **Driftsfunksjoner, støttefunksjoner m.m.**

Forutsetningen for samlokaliseringa er her at Statsbygg bygger og forvalter for begge institusjoner. Det blir da felles driftsorganisasjon inkl. avfallshåndtering og økonomiatkomst for varelevering bl.a. for materialer til verkstedene. Løsningen bør også kombineres med inn/ut-lasting av scenografiske elementer som skal ut på turné, slik at alle typer lasteareal kan kombineres med sikte på bedre bruk også av utearealer/kjøreatkomster.

Drifts- og støttefunksjoner er kun ført opp med 40 m² for teatret, men sambruk kan gi tilsvarende arealreduksjon.

<i>Beaivvas</i>	<i>Samisk vgs</i>	<i>Vurderinger, areal FØR red.</i>	<i>Arealreduksjon</i>
Driftstekn. rom - renhold, renovasjon - driftspersonale	Drift, støttefunksj. - div. hygienerom, elever, Σ 147 - drift, renhold, 87 - avfall, lager m.m.	Samordning av driftsfunksjoner, varemottak m.m. vil gi en samlet arealreduksjon – men anslått til maks. ca. 40 m ²	Forslag: 40 m ²
Sum areal: 40 m ²	sum areal: 234 m ²	Sum begge: 274 m ²	Σ Red.: 40 m ²

- **Ansatt-arealer**

Den nye arealnormen for ansatte i staten, på 23 m² BTA pr. ansatt "for kontordelen av formålsbygg" ble innført januar 2016, og bekreftes i revidert bygge- og leiesaksinstruks av januar 2017. Den vil også gjelde for ny Samisk vgs., men det er foreløpig mange uklarheter for hvordan normen skal tolkes for skolebygg. Det foretas ikke endringer i skolens romprogram for egne arealer i denne mulighetsstudien. Vi tar utgangspunkt i foreliggende arealberegninger.

For Beaivvas regnes det 8 administrativt ansatte, og 22 kunstneriske / teknisk ansatte. Regnestykket for beregning av arealet for disse går frem av *kap. 4.2 Dimensjonering*.

Skolen skal dimensjoneres for 35 årsverk undervisningspersonell, og 9 administrativt ansatte, samlet 44 personer.

Arealene for ansatte er ikke aktuelle for sambruk. Ettersom teatrets areal for ansatte foran er ført opp som bruttoareal pga. den nye arealnormen, føres også ansatt-arealet for skolen opp som bruttoareal, dvs. funksjonsareal med påslagsfaktor på 1,5.

<i>Beaivvas</i>	<i>Samisk vgs</i>	<i>Vurderinger, areal FØR red.</i>	<i>Arealreduksjon</i>
Administrasjon og felles personalareal - kontorplasser, møter (for adm.) - birom: kopi, rekv. osv - personalareal, pause - gard., wc. osv. (for alle)	Arbeidspl., møterom, sosiale soner, - arbeidsplasser, 270 - div. møterom, 50 - sosiale soner, 40 - print/kopi osv., 38	Det regnes ikke verken sambruk eller noe arealreduksjon i disse funksjonene	
-	sum areal: 398 m ²		
Σ Areal: 360 m ² BTA	Σ Areal: 597 m ² BTA	Σ areal, begge: 957 m ² BTA	-

- **Betraktninger rundt påslagsfaktor m.m.**

Innføring av arealnormen, som også skal gjelde for formålsbygg, er angitt som bruttoareal BTA. Dette forsterker behovet for å programmere med differensierte påslagsfaktorer.

For Beaivvas er det i kap. 4.2 Dimensjonering lagt opp til at publikumsarealer og sal/scenearealer har en lav påslagsfaktor på 1,3, fordi disse arealene har størstedelen av kommunikasjonsarealet inkludert i funksjonene. For de øvrige, interne funksjonene er det benyttet en påslagsfaktor på 1,45.

For skolen er det benyttet en påslagsfaktor på 1,5 for hele bygget, basert på at det er en høy personfaktor (dvs. mange elever) i kommunikasjonsarealene, og mange lukkede undervisningsfunksjoner. Skolens fellesfunksjoner og teatrets publikumsarealer har imidlertid mange fellestrekk, og i arealoppsettet under foreslår vi en lavere påslagsfaktor for dette samlede arealet – en faktor som ligger et sted mellom de to benyttede påslagsfaktorene for fellesarealer / vestibyle osv.

- **Grupperinger av hovedfunksjonene**

Vi tar med en matrise for hele arealoppsettet. (I matrisen er arealene for "Beiaivvas alene" allerede redusert i fht. byggeprogrammet fra 2014, hvor disse var på 3 100 m² BTA):

Funksjon	Beaivvas	Sam.vgs	Samlet	Reduksj.	Ny Σ fua	fakt	Ny BTA
Publikum / fellesareal	380	228	608	60	558	1,4	781
Scener / saler	620	-	620	-	620	1,3	806
Back-stage m.m.	140	-	140	-	140	1,45	203
Undervisningsrom	-	550	550	-	550	1,5	825
Verksteder / ferdighet	600	1 347	1 947	(300-) 250	1 697	1,5	2 546
Drift og birom m.m.	40	234	274	40	224	1,5	336
Adm / lærer / personal - BTA for dette	- 360	(398) 597	- 957	-	-	-	957
Sum, reduksjon FUA				fua: 350			
Tidligere BTA	Σ 2 800	Σ 4 136	Σ 6 936				
Ny, redusert BTA							Σ 6 454
Σ reduksjon BTA				Σ 482			
Avrundet, red. BTA				Σ 500			Σ 6 436

Ved samlokalisering av de to institusjonene, og sambruk av enkelte funksjoner, spesielt verkstedarealer, vil en samlet arealreduksjon kunne være minst ca. 500 m² BTA.

På tross av denne reduksjonen, vil begge institusjoner faktisk ha tilgang til mer areal enn før reduksjonen, ved at de via litt styring av tidsbruken vil kunne disponere større arealer i perioder hvor de vil ha behov for det.

- **Logistikk-betraktninger, og litt om utomhusfunksjoner**

Utomhus logistikk

Utomhus er det behov for flere soner som bør ha noe ulik karakter, og dette vil fremgå av et evt. nytt og samlet rom- og funksjonsprogram. Det er logistikk knyttet til de tre atkomstsonene for hhv. teatret, skolen og driftsfunksjonene som vil være mest krevende. Plassering av parkering vil være avhengig av reguleringsplan.

Det antas at utomhus logistikk ikke vil innebære ekstraordinære utfordringer.

Innomhus logistikk

Teatervestibyen og skolens vestibyle må ha god kontakt, både for effektivisering av kantine / teater-servering, og for vrimelearealene generelt. Det bør være mulig å åpne opp mye, slik at de to vrimelearealene kan fungere sammen når det er behov for det.

Skolen må også kunne ha tilgang til hovedsalen som må ligge mot teatrets publikumsarealer, gjerne via åpningen mellom de to vrimelearealene.

De øvrige saler/øvingsarealer for teatret kan med fordel ha nærhet til skolens undervisningsarealer, og begge institusjoner må ha god tilgang til verksteder/ferdighetsarealer.

Overordnet om logistikken

Logistikken løses i hovedsak gjennom prosjektering. Ettersom skolen har trukket frem at en samlokalisering vil kunne bli logistikkmessig utfordrende, vil vi imidlertid presisere at logistikken er løsbart på mange måter. En eventuell konkurranse med løsningsforslag vil kunne vise ulike romlige og funksjonelle organiseringer.

- **Fordeling av arealreduksjoner begrunnet med sambruk**

Vi foreslår at institusjonenes opprinnelige arealrammer benyttes som en "omtrentlig fordelingsnøkkel" for arealbesparelsene ved sambruk.

- Opprinnelig arealramme for et eget nybygg for Beaiivvas var på ca. 2 800 m² BTA
 - Opprinnelig arealramme for et eget nybygg for Samisk vgs var på ca. 4 136 m² BTA
- Samlet arealreduksjon er her satt til minus ca. 500 m² BTA

Hvis forholdet i opprinnelige arealrammer danner prinsipp for fordelingsnøkkel, vil innsparingen fordeles slik at Beaiivvas tilskrives ca. 2/5 av arealbesparelsene, og at Samisk vgs tilskrives ca. 3/5 av disse.

Med samlet arealbesparelse på ca. 500 m² BTA, kan vi da fordele disse slik at 200 m² BTA tilskrives Beaiivvas, og 300 m² BTA tilskrives Samisk vgs.

For Samisk vgs. vil dette bety at 300 m² BTA gir en reduksjon på 200 m² funksjonsareal, ettersom hele skolen var dimensjonert med en påslagsfaktor på 1,5. Hele skolens funksjonsareal er dermed redusert fra 2 757 m² til 2 557 m². Med et dimensjonerende elevtall på 115 elever, vil reduksjonen innebære at skolen nå ligger på 22 m²/elev, som fortsatt er høyere enn styringsmålene fra KD.

Dette er en mulighetsstudie for Beaiivvas, og vi har her derfor ikke realitetsvurdert annet enn potensialet for arealreduksjon ved sambruk mellom de to institusjonene.

Med samlet reduksjon på 500 m² BTA og fordelinga som nevnt over, vil nye BTA-arealer bli:

- Anslått arealramme for bevilgning til nybygg for Beaiivvas er ca. 2 600 m² BTA
- Tidligere «ikke godkjent areal» for Samisk vgs vil med sambruk bli ca. 3 836 m² BTA

Samlet bruttoareal BTA (uten vurdering av skolens egne arealer) vil bli: ca. 6 436 m² BTA

Økonomi og tid

Økonomi

Alternativet er estimert som en besparelse i forhold til nybygg for det samlede arealet. Den samlede arealreduksjonen på 500 m² BTA gir da en estimert samlet kostnadsreduksjon på 14–23 MNOK (P10 – P90), og Beaiivvas andel av denne utgjør 6–9 MNOK. Kvm-pris er lavere enn resterende del av Beaiivvas da verksteder er vesentlig enklere lokaler.

Tid

Iht. fremdriftsplan for Beaivvas av 2014, er det beregnet at det vil ta ca. 2,5 år fra godkjenning av byggeprogrammet og vedtak om videreføring, til innflytting i nytt bygg – inkl. alle godkjenninger i styrende organer, basert på at det forelå programskisser.

Iht. fremdriftsplan for Samisk vgs. som ble oversendt fra Statsbygg til KD i april 2017, er det beregnet at det vil ta 4 år fra godkjenning av byggeprogrammet og vedtak om videreføring, til innflytting i nytt bygg – inkl. alle godkjenningsrunder i styrende organer.

Tilsvarende fremdriftsplan for et fellesprosjekt vil trolig ligge nær fremdriftsplanen for Samisk vgs. Den største usikkerheten i dette/disse prosjektene er tiden frem til godkjenning av et evt. felles byggeprogram og vedtak om bygging / bevilgning.

- Mulig oppdeling av prosjektet

Samlokalisering innebærer en gjensidig avhengighet, og det er avgjørende at det planlegges som ett felles prosjekt. Deretter kan det eventuelt deles inn i ulike byggetrinn. Gjennomgang og vurdering av funksjonene i arealoppsettet viser størst potensiale for reell sambruk innenfor verkstedarealene. Begge institusjoner er avhengig av tilgang til disse, så de bør bygges som del av første byggetrinn.

Skolens verkstedarealer er i utgangspunktet programmert omtrent tre ganger så store som teatrets verkstedarealer, så det er lite trolig at teatret kan finansieres og realiseres i et første byggetrinn med komplette verkstedarealer som også skal kunne dekke skolens behov.

Ved en eventuell oppdeling i byggetrinn vil det derfor vært mest aktuelt at det er skolen som realiseres i første byggetrinn, inkl. verksteder.

Et evt. første byggetrinn bør sannsynligvis også omfatte noen tilleggarealer for forskuttering av de arealene for teatret som bør kobles tett mot skolens verksteder (f.eks. nærlagre osv.), men dette vil kunne avklares nærmere i en prosess med konkret programmering, og/eller i et skisseprosjekt.

Dersom Beaivvas skal realiseres først, vil tillegget for verkstedarealer være urimelig stort i forhold til teatrets totale ramme, så dette ansees som en mindre sannsynlig løsning. Alternativt må utsatt eller trinnvis bygging av verksteder vurderes, og leieavtalen for midlertidige verksteder eventuelt forøenges i en overgangsfase. Ved inndeling i to byggetrinn vil en av institusjonene uansett måtte påregne transportavstand til verksted.

Se kap. 7 Lokalisering.

Konsekvenser ved valg av alternativet *Delvis sambruk med Samisk vgs.*

Ut fra en samlet vurdering innebærer dette alternativet at de to institusjonene må planlegges som ett samlet prosjekt, og helst også bygges som i ett byggetrinn. En oppdeling i byggetrinn vil fordyre prosjektet.

Statsbudsjettet for 2017 og 2018.

Kunnskapsdepartementet (KD) omtaler nybygg for Samisk videregående, under posten for driftsmidler til skolen (m.fl.) (kap. 222, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstys-anskaffelser og vedlikehold): «Kunnskapsdepartementet har i 2016 gitt Statsbygg i oppdrag å utarbeide et nytt forprosjekt for bygging av nye skolelokaler ved skolen i Kautokeino».

Statsbudsjettet for 2017 nevner ikke Beaivvas spesielt under bevilgningene over Kulturdepartementets budsjett. Det forutsettes at driftsmidler på samme måte som

foregående år prioriteres innenfor Sametingets eget driftsbudsjett (kap. 325, post 53) som er gitt en svak økning. Eventuelt nybygg for Beaivvas Samisk Nasjonalteater er ikke nevnt.

Dersom et samlokalisert alternativ skal kunne realiseres, vil det være en fordel at disse to prosjektene koordineres opp mot budsjettprosessen for statsbudsjettet for 2018.

7. Lokalisering

7.1 «Tomtehistorikk»

Aktuelle tomtealternativer er gjennomgått i lokaliseringsanalyser for det tidligere prosjektet for Beaivvas. Det ble i 2011 utarbeidet et PMU-notat (Plan-, miljø- og utviklingsnotat utarbeidet av Statsbygg som del av interne rutiner) for teatret. PMU-notatet konkluderte den gang med at "NRK-tomta", ikke langt fra Thon-hotellet, var godt egnet.

Det ble forhandlet om kjøp av denne tomte i 2013, men forhandlingene førte ikke frem. Denne mulighetsstudien skulle dermed omfatte flere lokaliseringalternativer.

"NRK-tomta" ble solgt til private våren 2017, parallelt med arbeidet med denne studien. Kommunen (v/ ordfører og teknisk sjef) og Sametinget anbefalte dermed at nabotomta skulle benyttes til Beaivvas. De mente denne ville være egnet for formålet, og den ble dermed også omtalt i samfunnsdelen av kommuneplanen som var under politisk behandling, uten at dette er vist i arealdelen. Tomta eies av Finnmarkseiendom.

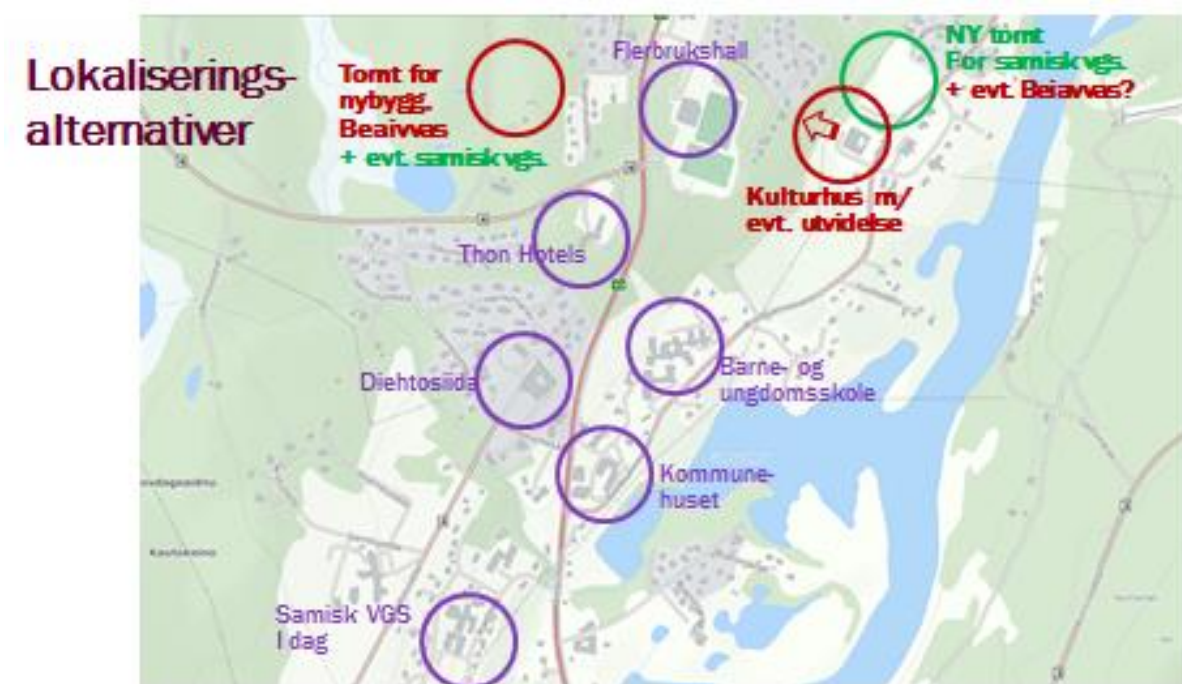
Samlokalisering med Samisk vgs. er ett av alternativene i analysen. Det foreligger også et PMU-notat for denne institusjonen, utarbeidet i 2013. Det konkluderes der med lokalisering av skolen på "Sirkustomta", som ligger nær det kommunale kulturhuset.

Skolen har imidlertid allerede i 2011 gitt uttrykk for at de primært ønsker tomt nær «NRK-tomta», og i notatet av 05.12.2016, hvor de argumenterer for samlokalisering, sier de også at de ønsker at prosjektet skal realiseres på teatrets tomt ved «NRK-tomta».

I denne studien er kun det nye tomtealternativet utredet, dvs. naboeiendommen til «NRK-tomta». Det kan i samråd med Sametinget vurderes om det på et senere tidspunkt er behov for utredninger av flere tomtealternativer.

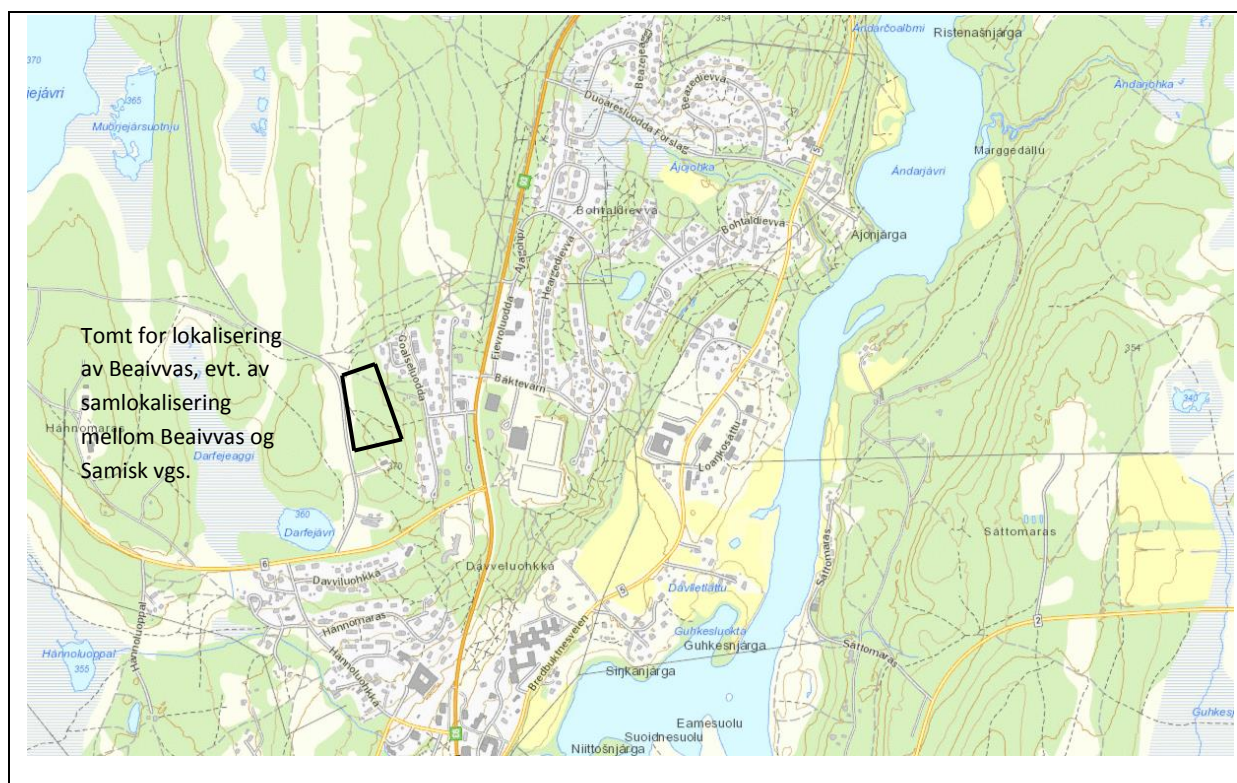
Tomtesituasjonen rundt dagens kommunale kulturhus utredes ikke her, på tross av at et tilbygg til kulturhuset vil gå utover dagens tomt og reguleringsformål, fordi dette er et kommunalt anliggende, og de anser reguleringsrisikoen som liten.

Figuren under viser et oversiktsbilde av sentrale institusjoner og tomter i Kautokeino.

Nytt PMU-notat for den aktuelle «nabotomta», som er eid av Finnmarkseiendom, er utarbeidet av Statsbygg og datert 06.07.2017. Dette ligger vedlagt denne mulighetsstudien.

I PMU-notatet vises relevant reguleringskart, kart over vegetasjon m.m., men vi tar her bare med kartet som viser den aktuelle tomtas lokalisering.

Figur 1 Oversiktsbilde som viser lokalisering av nytt samisk nasjonalteater, eventuelt i samlokalisering med ny samisk videregående skole.

7.2 Samlet vurdering rundt tomtevalg

Planområdet eies i dag av Finnmarkseiendom, hvor foreslått tomt ikke har en endelig avgrensning. Avgrensning vil kunne gjøres i forhandlinger etter at det er foretatt valg av konsept.

Eiendommen har mange tinglyste festekontrakter noe som medfører at Finnmarkseiendom må være behjelpelige til å gjennomgå relevante festekontrakter. Området er regulert til friluftsområde, og er i dag en ubebygget naturtomt som ligger åpent til på en høyde med utsyn omlag 1 km nordvest for Kautokeino sentrum.

Beliggenheten er sentral med tanke på hovedveisystemet og eksisterende kollektivtilbud, og kan dra nytte av nærheten til Thon hotell og eksisterende flerbrukshall. Beaiivas Samisk Nasjonalteater anses som en besøksintensiv funksjon som vil styrke samisk kultur og bidra til å skape et mer attraktivt og levende lokalsamfunn. Etablering av samisk nasjonalteater på tomta understøtter fylkeskommunens målsetninger i regional planstrategi og regionalt utviklingsprogram når det kommer til å bevare og videreutvikle samisk kultur, språk og samfunn.

Det vil være nødvendig med en omregulering fra friluftsområde til byggeformål, hvor et behov for konsekvensutredning må vurderes nærmere. Konsekvenser for sentrumsutviklingen i Kautokeino anbefales å vurderes/utredes i planbeskrivelsen. Reguleringsrisikoen anses som middels til lav, da det ikke er noen kartlagte vernede naturtyper, kulturminner eller truede arter på tomta.

8. Oppsummering og helhetlig vurdering

8.1 Tematiske vurderinger av alternativene

Vi vil først foreta en sammenlignende gjennomgang av alternativene for noen av de viktigste tematiske aspektene som er gjennomgått i studien.

Det prosjektutløsende behovet

Det prosjektutløsende behovet er knyttet til mulighetene for å kunne utvikle nye produksjoner beregnet på å bli spilt på ordinære turne-scener. Riksteatret setter krav til slike scener for å kunne gjeste lokalsamfunnene, og Beaivvas skal spille på de samme scenene. Derfor er scene-fasilitetene så viktige for teatrets videre utvikling. I tillegg er det nødvendig å kunne forbedre fasilitetene for de øvrige funksjonene som skal til for å lage teaterproduksjoner: verksteder, øvingsarealer, og et tilfredsstillende arbeidsmiljø.

- a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.

Dette alternativet vil ikke kunne møte noen av de prosjektutløsende behovene, ev. med unntak av arbeidsmiljøet på noe lengre sikt, når kommunen etterhvert oppgraderer for å tilfredsstillende forskriftskrav.

- b) Tilbygg til kulturhuset.

Dette alternativet har flere varianter, med eller uten ny hovedscene. Dersom det bare bygges tillegg med verksted-lokaler og evt. noen støttefunksjoner, vil ikke det viktigste prosjektutløsende behovet løses, selv verkstedsituasjonen forbedres. En slik løsning kan betraktes som midlertidig.

For å møte det viktigste behovet, må alternativet omfatte etablering av en tilfredsstillende scene. Det kan kanskje løses med et større tillegg i kombinasjon med endring av det eksisterende kulturhuset, eller ved at hele sceneområdet rives og bygges nytt sammen med tillegg. De mer omfattende variantene vil kunne løse det prosjektutløsende behovet for teatret. Med mindre de fleste teaterfunksjoner legges i tillegg, vil imidlertid ikke de kommunale behovene for å få tilbake sitt kulturhus løses, noe som representerer andre offentlige hensyn.

- c) Eget nybygg – med redusert arealramme i forhold til tidligere prosjekt.

Det forutsettes at et nybygg møter de prosjektutløsende behov på tilfredsstillende måte.

- d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.

Det forutsettes at et nybygg møter de prosjektutløsende behov på tilfredsstillende måte.

Ikke-prissatte effekter – signaleffekter og lokalsamfunnets behov

Forventninger om det Beaivvas skal "levere" er gjennomgått, og inngår i de normative kravene for dette prosjektet. Vi har ikke fokusert like mye på de symboleffektene et nytt samisk nasjonalteater har, på tross av at dette har stor betydning i prosjektet. To av tre samfunns mål for dette prosjektet vektlegger betydningen av synlighet og signaleffekt for teaterbygget. Det siste samfunns målet sier at «teaterbygget skal være et kraftsenter og samlingspunkt for ulike samiske og andre kunstneriske og teaterfaglige faggrupper».

En viktig del av teatrets oppgave er å bidra til å styrke samisk kultur på en rekke områder, også utover scenekunsten, både i det norske samiske miljøet, det norske samfunnet generelt, og internasjonalt. Dette er også vektlagt av turistnæringa lokalt i Kautokeino.

Et mål med permanente lokaler for Beaivvas er derfor å være mer synlige enn de er i kommunens kulturhus i dag.

Det siste samfunnsmålet sier at "teaterbygget skal være et kraftsenter og samlingspunkt for ulike samiske og andre kunstneriske og teaterfaglige faggrupper".

a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.

Samfunnsmålene for prosjektet vil i dette alternativet ikke kunne nås – det er tvert imot et signal om at det *ikke* er politisk vilje til å følge opp intensjoner om hvilken rolle teatret skal spille, og signal-effekten er negativ. Det er dermed risiko for at teatret vil kunne vurdere å flytte ut av Kautokeino. Kautokeino er idag en av få samisktalende lokalsamfunn, og teatret kan regnes med blant hjørnesteinsbedriftene i kommunen. Kommunen har derfor forsøkt å finne løsninger for å bidra til at teatret får bedre vilkår, og de har også startet renovering av kulturhuset på tross av svak kommuneøkonomi.

Null-alternativet innebærer også at Kautokeino kommune ikke får disponere eget kulturhus til egne formål, slik at disse funksjonene fortsatt må løses spredt og enkeltvis via midlertidige ordninger, og uten den samlende effekt i bygda som aktivitetene burde ha.

b) Tilbygg til kulturhuset.

Et eventuelt tillegg vil sannsynligvis legges mot nordvest, dvs. på "nedsiden og baksiden" av dagens kulturhus. Plasseringa vil dermed kunne oppleves som relativt bortgjemt, og en mulig signaleffekt til omverdenen blir lav.

Dersom tilbygget omfatter ny hovedscene i tillegg til den eksisterende, og inkluderer alle nødvendige ombygginger inne i kulturhuset, vil kommunen kunne disponere dagens scene, og det vil kunne oppnås nye typer synergier mellom teatret og det lokale kulturlivet.

c) Eget nybygg – med redusert arealramme i forhold til tidligere prosjekt.

Eget nybygg på den foreslåtte tomte har potensiale for å kunne oppfylle teaterets behov, samfunnsmål og effektmål, selv med enkel bygningsmessig standard. Dette vil kunne gi et løft for teatret og for hele det samiske miljøet, og teatret har mulighet for å utvikles til et større tyngdepunkt for samisk kultur. Dette vil også være viktig for turistnæringa, særlig ved nærhet til hotellet og muligheter for å utvikle ytterligere synergier.

d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.

Alle effektene som beskrives for "c: eget nybygg" vil også gjelde for dette alternativet, men det har flere tilleggseffekter: Samlokalisering med skolen gir en annen type kontakt med samisk ungdom, noe som kan inspirere begge parter på flere måter og kanskje bidra til å rekruttere nye samisktalende skuespillere. Teatret kan i større grad tilby praksisplasser og delta som timelærere, og skolen kan få styrket fagfelt både innen språk og litteratur, kreative/ praktiske fag, og innenfor scenetekniske fag og media-fag. Begge institusjoner har et ønske om å være "tyngdepunkt", og sammen utgjør de et større potensiale for dette.

Alternativene for teatret har vært gjennomgått i denne mulighetsstudien, men «skolens egne forhold» har ikke vært tema i studien. Alternativet for skolen er (frem til nå) at skolen bygges som eget nybygg på «sirkustomta», nær kulturhuset. Skolen vil der kunne få bedre samspill med det lokale og frivillige kulturlivet i kommunens kulturhus. For det samiske samfunnet og den samiske kulturen vil det nok være enda større utviklingsmuligheter ved samlokalisering av skolen med et profesjonelt teatermiljø.

Kommunen har, på generelt grunnlag, både i kommuneplanen og på møter, uttalt at det viktigste for dem er at teatret får gode vilkår i Kautokeino kommune, uansett løsning og/eller lokalisering, og at teatret dermed blir i kommunen. De ønsker å bidra til å realisere dette der de kan, og de vil forholde seg til de vedtak statlige organer fattet.

Arealer og kostnader

Her oppsummeres kort vurderinger knyttet til arealer og kostnader for hvert alternativ.

a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.

Null-alternativet ikke endringer i arealene for Beaivvas.

Kontrakten med kommunen om leie av kulturhuset har formuleringer som regulerer forlengelse avleieperioden. Leieprisen vil imidlertid kunne økes vesentlig, ettersom leienivået idag ligger langt under "kostnadsdekkende husleie".

Verkstedarealene leies fra en privat utleier iht. en kontrakt som utløper i mai 2019. Det finnes en klausul om forlengelse i leieavtalen, men utleier har muntlig varslet at dersom leietiden forlenges utover dette tidspunkt, ønsker de primært at bygges selges (til staten).

b) Tilbygg til kulturhuset.

Det flere varianter for dette alternativet, både for arealer og for kostnader.

Den rimeligste løsningen vil være variant 1: et tillegg for verksteder og ev. noen støttefunksjoner. Det er usikkert om kommunen ønsker å prioritere dette politisk i en situasjon med svak kommuneøkonomi og mange utfordringer, og om de får ta opp lån for dette. Ettersom det ikke løser det viktigste prosjektutløsende behovet, vil dette være et midlertidig tiltak, og representerer derfor også en økonomisk risiko for kommunen.

Variantene 2 og 3 vil begge kunne få kostnadsnivå som nærmer seg et eget nybygg for Beaivvas, men med kommunen som byggherre. Begge omfatter ny scene, men bare variant 2 dekker også de kommunale behovene for kulturhusfunksjoner. Det er imidlertid tvilsomt om kommunen vil/kan prioritere låneopptak for noen av disse variantene.

c) Eget nybygg – med redusert arealramme i fht. tidligere prosjekt.

Tidligere byggeprogram hadde et areal på 3 100 m² BTA. Via en gjennomgang av både referanseprosjekter, arealbehov for enkeltfunksjoner og programmeringstekniske forhold har denne studien foreslått en reduksjon på 300 m² BTA, til ny ramme: 2 800 m² BTA.

Dette er en mulighetsstudie, og det er ennå store usikkerheter i prosjektet. Kalkylene tar derfor en rekke forbehold, og er utarbeidet med stort spenn (P10 – P90), 118 – 191 MNOK. Tomtekostnader er ikke medtatt.

d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.

Dette er en mulighetsstudie for Beaivvas, og vi har sett på potensialet knyttet til samlokalisering og sambruk, og mulige gevinster av dette. Det er primært verkstedareal som kan sambrukes, og i tillegg driftsarealer og noe reduksjon knyttet til servering/vrimleareal. Prosjektering kan potensielt vise ytterligere arealinnsparing. Dersom dette alternativet skal utredes nærmere, må reprogrammering av skolens arealbehov inngå.

Samlet arealreduksjon vil kunne være minst 500 m² BTA – uavhengig av skolens øvrige arealramme. Det foreslås at arealreduksjonen fordeles med opprinnelige arealer som fordelingsnøkkel, dvs. at 200 m² BTA reduseres fra teatret, og 300 m² BTA fra skolen.

Kalkylen beregner kun kostnadsreduksjonene som følge av disse arealreduksjonene. Antatt samlet reduksjon for prosjektkostnadene vil være 14–23 MNOK, fordelt med 6–9 MNOK til Beaivvas og resterende beløp til skolen.

Det vil også være andre økonomiske gevinster: Staten trenger bare å kjøpe en tomt for begge institusjonene (mot to separate tomter slik det har vært planlagt for til nå). Eventuelle kostnader for kommunal infrastruktur antas også å bli rimeligere. Kalkyler for disse gevinstene bør inngå i en videre utredning.

Tomt, lokalisering og regulering

«NRK-tomta», som tidligere var anbefalt for Beaivvas, er solgt, og ikke lenger aktuell for teatret. I oppdragsbrevet for mulighetsstudien står det derfor at det skal utredes flere tomtealternativer.

Naboeiendommen til «NRK-tomta» er nå foreslått av kommunen for et nybygg for Beaivvas, evt. for et samlokaliseringalternativ for teatret og den videregående skolen. Det er stor enighet om dette tomtevalget fra alle de involverte partene (Sametinget, teatret, skolen, kommunen, turistnæringa).

Det er på denne bakgrunn ikke gjennomført noen stor undersøkelse av andre mulige tomter. Den aktuelle tomta har vært utredet i nytt PMU-notat fra Statsbygg (vedlagt), og Sametinget utreder nå parallelt mulige kjøpsprosedyrer m.m.

- a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.
Dette alternativet innebærer ingen endringer som berører tomtespørsmål eller regulering.
- b) Tilbygg til kulturhuset.
Et tillegg til kulturhuset vil måtte gå utover dagens tomt og dagens regulering, og vil kreve omregulering av en del av grønnstrukturen nord/nordvest for kulturhuset til byggeformål. Dette arealet er eid av kommunen, og utvidelse i denne retningen er foreslått av teknisk etat i Kautokeino kommune. Mest sannsynlig vil dette alternativet også innebære at kommunen er byggherre. Dette tomtealternativet er ikke utredet av Statsbygg i eget PMU-notat, men vi antar at det vil være liten reguleringsrisiko forbundet med dette.
- c) Eget nybygg – med redusert arealramme i fht. tidligere prosjekt.
«Nabotomta» er anbefalt for Beaivvas og behandlet i PMU-notat. Avgrensning av tomta må foretas i forhandlinger om kjøp. Tomta må omreguleres fra grønnstruktur og turdrag til byggeformål, og i planprogrammet bør konsekvensene for sentrums-utviklingen belyses. Det er ikke vernet natur på tomta, men et mulig kulturminne utredes av Sametinget. Reguleringsrisikoen ansees som middels til lav.
- d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.
For et separat bygg for Samisk vgs har Statsbygg tidligere utarbeidet et PMU-notat som har konkludert med lokalisering på «Sirkustomta» nær det kommunale kulturhuset. Det foreligger opsjon på kjøp av tomta, men tomta må detaljreguleres før et byggetiltak. Denne tomta har plass til begge institusjoner.

Skolen har imidlertid allerede i 2011 gitt skriftlig uttrykk for at de primært ønsker lokalisering i området nær «NRK-tomta», og at et samlokalisert alternativ må legges dit. Dette støttes også av kommunen, Sametinget og hotellet. Tomta som nå er aktuell for teatret og som eies av Finnmarkseiendom, har plass for begge institusjoner, og er vurdert i vedlagte PMU-notat.

Det kan være hensiktsmessig å også vurdere «Sirkustomta» for samlokaliseringsalternativet før endelig beslutning fattes.

Et mulig krav fra kommunen om opparbeiding av gangvei fra skolen til flerbrukshallen vil være rimeligere (kortere og enklere) fra den aktuelle tomte fra Finnmarkseiendom enn fra "Sirkustomta", men eventuelle krav om opparbeiding av infrastruktur er foreløpig ikke fremmet fra kommunens side.

Realisering av tiltaket - gjennomføring

Det er store usikkerheter ved alle alternativer på nåværende tidspunkt.

- a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.
Alternativer innebærer at det ikke gjøres tiltak, men leie av verkstedlokalene må reforhandles innen 01.05.2018. Leietaker er i dag Beivvas, men iht. husleieordningen for samiske kulturbygg burde nok Sametinget forhandle denne kontrakten og stå som leietaker. Avtalen om det kommunale kulturhuset løper frem til evt. oppsigelse (minst ett år før opphør av avtalen).
- b) Tilbygg til kulturhuset.
Alternativet innebærer mest sannsynlig at kommunen må gjennomføre byggetiltakene som eier og byggherre, og at staten v/ Sametinget inngår en leieavtale om de nye / endrede lokalene.

Realisering av alternativet forutsetter dermed en rekke avklaringer og politiske behandlinger internt i Kautokeino kommune før de ev. beslutter å prioritere prosjektet, og deretter søker låneopptak og igangsetter tiltak iht. egen modell for prosjektgjennomføring.

- c) Eget nybygg – med redusert arealramme i fht. tidligere prosjekt.
Dersom dette alternativet velges vil Statsbygg kunne gjennomføre tiltaket i tråd med Statsbyggs prosjektmodell. Lokalene vil siden leies ut til Sametinget, og eiendommen vil forvaltes og driftes av Statsbygg. Gjennomføringsmodell og fremdrift for byggeprosjektet er foreløpig ikke realitetsvurdert.
- d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.
Dersom dette alternativet velges, bør det vurderes hvorvidt byggesaken kan legges under ett av de berørte departementene, slik at Statsbygg kan få et oppdragsbrev fra dette departementet. Modellen forutsetter at de berørte partene (KD, KUD, KMD og Sametinget) har en avklart kostnads- og rollefordeling mellom seg, også når det gjelder drift og forvaltning. Modellen forutsetter mest sannsynlig at byggebehovene for de to institusjonene er samordnet i tid, og fortrinnsvis gjennomføres som *en* byggesak uten oppdeling i byggetrinn.

Dersom felles fremdrift ikke er mulig, vil samlokaliseringsalternativet likevel kunne gjennomføres dersom dette planlegges som ett prosjekt. Samisk vgs. bør da gjennomføres som første byggetrinn. Med disse forutsetningene vil prosjektet kunne gjennomføres av Statsbygg på samme måte som nevnt under pkt. c. To byggetrinn vil sannsynligvis vil sannsynligvis fordyre prosjektet totalt sett.

Merknader knyttet til driftsrelaterte forhold

Det tas kun med noen få merknader knyttet til dette:

- a) Null-alternativet – fortsette dagens leieforhold i det kommunale kulturhuset.
Løsningen innebærer at kommunen fortsatt vil forvalte lokalene for Beivvas.

- b) Tilbygg til kulturhuset.
Løsningen innebærer at kommunen fortsatt vil forvalte lokalene for Beaivvas.
- c) Eget nybygg – med redusert arealramme i fht. tidligere prosjekt.
Dersom Statsbygg er byggherre for et nybygg for teatret, skal det opprettes avtale om at Statsbygg skal forvalte dette, i tråd med husleieordningen for samiske kulturbygg (ref. brev fra KUD av 04.03.2010). Dette blir et nytt oppdrag i Statsbyggs forvaltningsoppgaver i Kautokeino (Diehtosiida og Samisk vgs).
- d) Nybygg – samlokalisering og delvis sambruk med Samisk vgs.
Dersom Statsbygg er byggherre for et nybygg for teatret, skal det opprettes avtale om at Statsbygg skal forvalte dette, som i punktet over. I dette alternativet vil Statsbygg ha forvaltningsansvar med respektive avtaler for de to institusjonene i samme bygg.

8.2 Helhetlige vurderinger

Hovedpoengene fra vurderingene gjort under kap. 8.2 foran er satt sammen i en matrise:

	<i>Null-alternativ Ingen tiltak</i>	<i>Tilbygg til kulturhus 3 varianter</i>	<i>Eget nybygg kun Beaivvas</i>	<i>Samlokalisert m Samisk vgs</i>
<i>Prosjekt- utløsende behov</i>	Vil ikke dekke noen av behovene	V-1 vil ikke dekke scene -behov, kun verkstedbehov. V-2 og v-3 vil møte behovene.	Vil dekke alle behovene	Vil dekke alle behovene
<i>Ikke- prissatte effekter</i>	Negativ signal-effekt, både for teatret og lokalsamfunn	Mindre funksjonelle løsninger, og på en "bortgjemt" plass. Lav signal-effekt	Positiv signal-effekt for samisk miljø og for turistnæring	Positiv signal-effekt for samisk miljø og for turistnæring Flere synergier med skolen
<i>Arealer og kostnader</i>	Ikke endret areal. Kontraktene må reforhandles	Stort spenn i nye arealer, ombygde arealer, og kostnader. v-2 og v-3 vil kunne få kostnader nær nybygg.	2.800 m2 BTA, betyr reduksjon på 300 m2 BTA fra forrige program. Kostnadsspenn (P10 – P90): 118 – 191 MNOK	Skolen ikke vurdert separat. Samlet reduksjon: 500 m2 BTA – hvorav minus 200 m2 tilfaller teatret. Kostnadsreduksjon Σ 14-23 MNOK, hvorav 6-9 MNOK tilfaller teatret.
<i>Tomt og regulering</i>	Ingen endring	Omregulering av grøntområde til byggeformål. Antatt lav reguleringsrisiko. Kommunal tomt.	Omregulering av grøntområde til byggeformål. Middels til lav reguleringsrisiko. Finnmarkseiendom eier tomta.	Omregulering av grøntområde til byggeformål. Middels til lav reguleringsrisiko. Finnmarkseiendom eier tomta.
<i>Realisering av tiltaket</i>	Ingen tiltak	Kommunale prosesser, og leieavtale	Iht. Statsbygg prosjektmodell	Avtale mellom departementer. Så: iht. Statsbyggs prosjektmodell
<i>Drifts- relaterte forhold</i>	Kommunen forvalter	Kommunen forvalter	Statsbygg må inngå ny avtale om forvaltning	Statsbygg må inngå ny avtale om forvaltning for teatret, samordnet med avtale for samisk vgs.

Det samiske nasjonalteatret Beaivvas er et turneteater, med hjemmebase i det kommunale kulturhuset i Kautokeino. Det er i det samisktalende lokalsamfunnet i Kautokeino de utvikler sine produksjoner, som senere spilles på scener i andre byer og tettsteder.

Riksteatret setter krav til de scenene som skal inngå i deres turneplaner, og det kommunale kulturhuset i Kautokeino tilfredsstiller ikke minimumskrav som stilles til slike scener, og Riksteatret besøker ikke lenger Kautokeino. Beaivvas har behov for en scene som tilfredsstiller Riksteatrets krav for å kunne utvikle produksjoner for turne-scener.

Null-alternativet

Dersom ingen tiltak iverksettes, vil det være store utfordringer knyttet til å opprettholde kunstnerisk kvalitet og aktivitetsnivå for Beaivvas. Det er en risiko for at teatret vurderer å flytte ut av Kautokeino, på tross av at kommunen overholder sine vertsforspliktelser og betrakter teatret som en hjørnesteinsbedrift. Det kommunale kulturhuset har idag store mangler mht. arbeidsmiljø. Kommunen har fått etterslepet kostnadsberegnet, og de har startet renovering av bygget, men pga. svak kommuneøkonomi vil dette kunne ta flere år. Selv om bygget oppgraderes til forskriftsmessig stand, vil ikke de store funksjonelle svakhetene bli utbedret.

Valg av Null-alternativet vil kunne ha en sterk negativ effekt på både teatret, Kautokeino kommune og det samiske miljøet.

Tilbygg til det kommunale kulturhuset

Det er mange løsningsvarianter for dette alternativet både mht. arealer og kostnader.

Variant 1 omfatter kun verksteder og evt. noen flere støttefunksjoner, men ikke ny scene. Dette vil kun være en midlertidig løsning, og møter ikke de prosjektløsende behovene.

Tilbygg til og ombygging av kulturhuset vil mest sannsynlig bli realisert som en kommunal byggesak og med reforhandlet avtale om leie til Beaivvas. Kommunen har en svak kommuneøkonomi. Det vil derfor innebære en økonomisk risiko for kommunen å investere i en midlertidig løsning for teatret, som kanskje likevel innebærer at teatret vil kunne vurdere utflytting eller annet nybygg. Kommunen har i så fall ingen klar etterbruk for eget formål.

Vi har sett på to prinsipielle løsninger for varianter som skal kunne omfatte ny sceneløsning. Variant 2 har scene inkludert i tilbygget, og åpner for at kommunen kan benytte selve kulturhuset inkl. eksisterende scene til egne formål. Varianten har dermed potensial for synergier mellom teatret og kommunalt kulturliv. I variant 3 rives eksisterende scene, og hele denne delen av bygget bygges opp på nytt med ny scene. I begge varianter vil tilbygget i tillegg omfatte verksteder og noen støttefunksjoner. Begge disse løsningene vil sannsynligvis utløse krav om utbedring til dagens forskriftsnivå i hele kulturhuset, og begge varianter vil sannsynligvis ligge i et kostnadsnivå som begynner å nærme seg nybygg for Beaivvas. I så fall vil variant 2 være den beste løsningen pga. kommunale funksjoner.

Men det er lite trolig at kommunen vil kunne ta opp lån for å realisere løsningene, eller at de vil prioritere dette innenfor en svært svak kommuneøkonomi, og alternativene anbefales ikke.

Eget nybygg – med redusert arealramme

Dette alternativet vil kunne gi gode og funksjonelle løsninger, og de prosjektløsende behov blir godt ivaretatt.

Arealramma for nybygg er redusert med 300 m² BTA i forhold til det tidligere prosjektet, som ble vurdert som for stort. Arealramma er dermed redusert fra 3 100 m² BTA til 2 800 m² BTA. Det er ennå mange usikkerheter, og kostnadene er anslått med et stort spenn (P10 – P90), mellom 118 og 191 MNOK.

Ny tomt må forhandles og kjøpes, og denne må omreguleres fra grønstområde til byggeformål, men reguleringsrisikoen ansees som middels til liten.

Samlet sett er dette et godt og realistisk alternativ.

Samlokalisering med Samisk vgs - nybygg

Vurderingene gjort for eget nybygg over gjelder også for dette alternativet, mht. at prosjekttløsende behov blir dekket. I tillegg vil dette alternativet kunne gi flere ikke-prissatte synergieffekter for det samiske miljøet. Samme tomt er ønsket lokalt, men ytterligere lokaliserings- og tomte vurderinger bør utføres.

Med utgangspunkt i den allerede reduserte arealramma på 2.800 m² BTA, vil Beaivvas og nybygg for Samisk vgs. samlet kunne oppnå minst 500 m² BTA arealreduksjon ved sambruk, og av disse vil 200 m² BTA kunne gi areal- og kostnadsbesparelse for Beaivvas.

For dette alternativet er det kun reduksjonen i prosjektkostnader i fht. eget nybygg som er tatt med i kalkylen, ettersom denne studien ikke har vurdert arealer for Samisk vgs. alene. Kalkylen for kostnadsreduksjon samlet er beregnet til 14-23 MNOK, og for Beaivvas utgjør dette 6-9 MNOK.

Samlet sett er dette også et godt og realistisk alternativ, som i tillegg gir ekstra synergier.

9. Anbefaling og forutsetning for videreføring

9.1 Anbefaling

Studiens konklusjon er at behovene for nye lokaler er godt begrunnet.

Den rimeligste løsningen med tilbygg primært for verkstedarealer vil ikke løse det viktigste prosjekttløsende behovet, og dette vil derfor fremstå som en midlertidig løsning.

Andre konsepter for tilbygg og ombygging av kulturhuset innebærer mer fullverdige funksjonelle løsninger. Disse er imidlertid såpass omfattende at kostnadsnivået kan nærme seg investeringsnivå for et eget nybygg – men innenfor en modell hvor det er kommunen som er byggherre. Kautokeinos kommuneøkonomi er svak, og det er derfor reell risiko for at kommunen enten ikke prioriterer dette, eller at de ikke får ta opp lån for å realisere dette. Ut fra en samlet vurdering anbefales ikke et alternativ med tilbygg til kulturhuset.

Både eget nybygg og et nybygg med samlokalisering med Samisk vgs. er begge vurdert som gode og realistiske alternativer. Nybygg med delvis sambruk med samisk videregående vil samlet sett bli rimeligst for prosjektet «nye lokaler for Beaivvas».

Begge de to alternativene med nybygg vil gi gode løsninger for Beaivvas. Samlokaliseringsalternativet gir flest positive synergieffekter for lokalsamfunnet og det samiske miljøet.

I tillegg vil ett samlet byggekompleks, med to statlige leietakere, kunne gi mulighet for mer effektiv drift og forvaltning enn to separate bygg for disse statlige institusjonene.

9.2 Forutsetning for videreføring

Det foreligger godt kunnskapsgrunnlag for videreføring av prosjekt for nybygg for Beaivvas alene, med Statsbygg som byggherre, forutsatt politiske beslutninger i KUD, KMD og Sametinget.

Samlokaliseringsalternativet er det mest krevende alternativet mht. beslutningsprosesser før prosjektet kan videreføres. Det forutsetter samtidig tidsmessig og økonomisk prioritering og forvaltningsmessig samordning fra respektive oppdragsdepartementer (KUD, KMD, KD) og Sametinget.

Det forutsettes at de to prosjektene som frem til nå har hatt separate prosesser må samordnes til ett felles prosjekt basert på enighet mellom alle parter, og det forutsettes at disse to prosjektene planlegges som en felles byggesak.

VEDLEGG 1

Sammenligning med referanseprosjekter

Uvalg av noen sammenlignbare teatre

Det finnes ikke noen klar «arealnorm» e.l. for å programmere denne type teatre, så det mest hensiktsmessige er å sammenligne arealer for relativt sammenlignbare virksomheter.

Matrise 1 for to referanseprosjekters basisinformasjon og kontekst

Matrise 1 viser Beaivvas og to sammenlignbare teatres aktivitetsnivå, kontekst og arealramme – hhv. Teater Ibsen i Skien, og Nordland Teater i Mo i Rana. For Beaivvas benytter vi dagens aktivitetsnivå og dagens antall ansatte.

- *Teater Ibsen, Skien, 2011*

Teatret ble etablert i 1975 under navnet Telemark Teater, og navnet ble endret til Teater Ibsen i 1991. Det er et regionteater, og det har vært et aksjeselskap siden 1978, med like store eierandeler på hver av eierne Telemark fylkeskommune, Skien kommune og Vestfold fylkeskommune. De holdt tidligere til i ærverdige, men trange og uhensiktsmessige lokaler i «Festiviteten» i Skien. De investerte 15-20 mill. i verksteder i 2010, men planer for eget nybygg strandet i 2012. Fylkeskommunen kjøpte nabotomta til teatrets verksteder, beregnet for Skien vgs. Styret for Teater Ibsen startet nytt prosjekt der i 2014, og bygde om 2.500 m² av disse tidligere Union-fabrikk-lokalene for 35 mill. kr., og flyttet inn dit i 2016. Det er nå planer om ny utvidelse: en storsal i en tidligere produksjonshall.

- *Nordland Teater, Mo i Rana, 2005*

Nordland Teater ble opprettet i 1979, og var i den første perioden underlagt Riksteatret og et interimsstyre. Teatret ble et aksjeselskap i 1981, med Nordland fylkeskommune og Rana kommune som eiere. Eierne hadde satt av midler til nybygg i mange år, og planla et bygg der private skulle bygge og de skulle være leietakere med statlig tilskudd til leia. Da staten trakk seg fra prosjektet, lånte eierne resterende midler, nedskalerte prosjektet, og bygde nytt teater i egen regi for 50 mill. kr. Det sto ferdig i 2005, og det er etter deres mening et lite og velfungerende teater med tette funksjoner, små avstander og nøktern standard.

	Teater Ibsen	Nordland Teater	Beaivvas SNT
Størrelse på by/omland	Grenland 120.000 innb Kort avstand til flere.	Mo i Rana 20.000 innb Grisgrendt omland	Kautokeino 3.000 innb Lang avstand til andre
Årlig publikumstill, Inkl. turnéaktivitet	ca. 28.000	25-30.000	Ca. 12.000
Antall forestillinger, sum	ca. 280 forestillinger	250-300 forestillinger	136 forestillinger
Årlige produksjoner	5-6 hovedprod + ca. 4-5 mindre prod.	4-5 hovedprod. Flere mindre prod.	nå: 3 hovedprod. + ca. 2-3 mindre prod.
Turneaktivitet m.m.	Ja – med alle forestillingene	Betydelig turné-akt. Mer enn 50% av besøk	Betydelig turnéakt.
Friluftsteater	Nei	Nei	Ja – hele året
Gjestespill	Samproduksjoner og noe utleie av lokaler	Mye utleie & gjestespill	Flere gjestespill
Sum, antall ansatte	27 årsverk	21-22 ansatte	Ca. 21 ansatte
- kunstnerisk team - teknisk stab / adm	6-7 8-9 / 11		10,9 4,5 / 6
Årlig driftsbudsjett	ca. 40 mill. kr.	ca. 44 mill. kr.	ca. 20 mill. kr.
Sum areal, BTA	2.500 m² BTA + skal få ny storsal (+ ca. 600 = 3.100)	2.400 m² BTA + verksteder 780 m² (3.180)	I kulturhus: 1.116 m² + verksteder 410 m² (1.526 + disp.: 150)

Matrise 2 for referanseprosjektenes arealtall

Matrise 2 viser arealramme og intern fordeling av arealramma for de to nevnte teatrene, samt dagens areal og to tidligere arealrammer for Beaivvas og Riksteatrets krav.

- *Beaivvas – dagens arealer i leide lokaler*

Dette omfatter de arealene som leies av kommunen i det kommunale kulturhuset, arealer som kan disponeres sammen med kommunen i kulturhuset, og arealer som leies for verksteder m.m. fra en privat utleier i nærområdet.

- *Beaivvas – Byggeprogrammet, Statsbygg 2011*

Byggeprogrammet er utarbeidet i regi av Statsbygg på bestilling fra Sametinget, og det er kostnadsberegnet og fremmet for Sametinget og KUD. Prosjektet er stoppet fordi det er for stort og for kostbart.

- *Beaivvas – Prosjektskisse fra lokal utbygger, 2009*

Prosjektskissene er utarbeidet av en lokal utbygger i Kautokeino, med brukermedvirkning.. Prosjektet ble finansiert av Beaivvas med støtte fra Sametinget. Det ble stoppet fordi det ikke fulgte lov om offentlige anskaffelser (krav til konkurranse), og at sentrale myndigheter derfor ikke ville bevilge midler hverken til prosjektet eller tilstrekkelige økte driftsmidler til å betale husleie. Prosjektet var dermed uten finansiering.

- *Riksteatret – «krav»*

Riksteatret har som nevnt kun anbefalinger innenfor et spenn, og noen klare minimumskrav til denne type bygg/scener. Matrisen tar bare med kravene til scenen.

NB.

Disse prosjektene har ført opp arealoversiktene på svært ulike måter. De har ulik inndeling i arealkategorier, de har ulik måte å håndtere trafikkareal og tekniske rom i oppsettene, og vi har heller ikke arealoversikter for alle prosjektene. Vi har derfor valgt å bare vise en matrise med noen funksjoner som er sentrale for kjerneaktiviteten, og det totale disponible arealet. Matrisen er kun ment som en veiledende sammenligning, og tallene er ofte avrundet.

	Beaivvas Nå (2017)	Beaivvas Byggepr. 2011	Beaivvas Skissepr. 2009	Nordland Teater 2005	Teater Ibsen 2011	Riks- teatrets «krav»
Publikumsarealer - Foaje, gard, wc +	406	272	500	376		
Hovedsal Σ m2 - sceneareal - publ.plasser	290 100 130 p	400 Iht. RT 200 p	400 Iht. RT 200 p	335 ca 150 230 p	340 ca 160 175 p	165 min 120 200 p
Prøvesal, B-sal	-	160	160	225	95	
Div. scene, lyd, gard., back-stage	84	205	400	490	(kun lyd) 90	
Administrasjon	164	162	140	195		
Verksteder	- + 400	572	830	285 + 780	ca 530	
BTA (inkl påslag)	Leid 1.116 Disp 150 Verkst. 410	Ca. 3.100	2.833	3.180	ca. 2.500 + ny sal, 600	-
Samlet disp BTA	1.676	3.100	2.833	3.180	3.100	
Utomhusfunksj.		+ Carport 45				